

BV19.0073

Datum vergadering : 7 mei 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk
VVD : Mauriel van As, Eric Kampinga, Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet
CU : Jurjen Dieleman, Arjen Hofman
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad
GroenLinks : Ivana Citterbartova, Menno Duk
PvdA : Sam de Groot, Valmir Xhemaili

Voorzitter : Leon Hoek

Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn, Kathy Arends en Ankie van Tatenhove

Afwezig

Leefbaar 3B : Georgine Zwinkels
Voorzitter : Nelleke Bouman
WIJ Lansingerland : Jan Alsemgeest

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. Mooi om een tribune vol betrokken inwoners te zien, dat is altijd goed. Welkom aan de raadsleden, de mensen thuis. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Alsemgeest, mevrouw Bouman en mevrouw Zwinkels.

2. Insprekers

Er heeft zich één inspreker gemeld: mevrouw Tineke van der Knaap, inzake de houtkap.

Inspreker:

Mevrouw Van der Knaap staat hier namens de actiegroep Stop de bomenkap Lansingerland en namens de mensen die reageerden op haar ingezonden brief Stop de houtkap. En namens de mensen, die ook de petitie delen. Ze wil de commissie toespreken om haar verontrusting en boosheid te uiten om de al maar voort durende kaalslag door Staatsbosbeheer, die op 6 augustus weer hervat gaat worden en voorlopig duurt tot 2020. Haar zorg voor de talloze bomen in dit gebied met een rode stip, die nog staan te wachten op hun vonnis, verder alle bomen aan weerszijden van de Merenweg en Limiettocht in Bleiswijk, die voorzien zijn van die rode stip, die ook op de nominatie staan om gekapt te worden. Alles onder de noemer essentakziekte en veiligheid. Wat betreft de essentakziekte. Rapporten van o.a. universiteit Wageningen leren haar, dat niet alle zieke essen gekapt hoeven te worden. Het weghalen van alle essen maakt dat de ziekte binnen de natuur zijn werk niet kan doen. Er kan namelijk geen selectie optreden, waardoor de sterkste in leven blijft, die dan weer kan zorgen voor nakomelingen, die de ziekte niet zullen krijgen. Het argument 'kappen voor veiligheid' wordt genoemd, omdat er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan door omvallende bomen. Omvallende bomen komen alleen voor na zware storm of ander noodweer en niet te voorspellen. Bomen die ziek zijn vallen niet onverwachts om. Ze moeten eerst dood zijn en dat is ruim vooraf te voorzien. Het veiligheidsprotocol van VBNE, de vereniging bos- en natuureigenaren, geeft helemaal niet aan, dat op deze rigoureuze manier gekapt moet worden. Aan dit veiligheidsprotocol heeft notabene Staatsbosbeheer zelf mee geschreven. Helaas ziet ze verder, dat er ook andere boomsoorten, struiken en braamsingels zijn verdwenen. Het is om te huilen hoe Staatsbosbeheer te keer is gegaan. Dit kan men beter staatsbosvernietiging noemen i.p.v. staatsbosbeheer. Leden van de commissie ruimte, wordt wakker. Bomen zijn meer dan nodig. Allereerst voor de gezondheid. In deze overvolle Randstad filteren deze bomen het fijnstof en zetten CO₂ om in zuurstof. Staatsbosbeheer kapt met grof geweld en er is geen balans in kappen en herplant. Hout mag dan CO₂-neutraal zijn, maar veel van dit gekapte hout zal in korte tijd verbrand worden in door het rijk

gesubsidieerde houtstookinstallaties. Daardoor zal de CO2 versneld terug komen in het milieu. Verder absorbeert een nieuw bos zo'n 40 keer langzamer koolstof dan in ouder bos. Aan de andere kant ziet ze dat de gemeente de individuele burgers sponsort tot € 375 om de tuin groen te krijgen en om CO2 en regenwater vast te leggen. Het is een mooie geste, maar beter was het om het bos te sparen. Dan de vogels en dieren laag in het bos. Die hebben moeten wijken, omdat hun habitat vernield is, doordat machines met grof geweld te werk zijn gegaan, waardoor nu ook foto's en filmpjes voorbij komen, waarop te zien is, dat vossen in de woonwijken van Bleiswijk lopen. Dan een ander aspect. Waar Staatsbosbeheer voorheen subsidie kreeg van het rijk, moeten zij tegenwoordig hun eigen broek ophouden. Hout is geld. En alle werkzaamheden dragen bij aan die omzet van Staatsbosbeheer. Die werkzaamheden zijn in deze gemeente in opdracht van en worden betaald door het recreatieschap Rottemeren en daarmee direct door de belastingbetaler van Lansingerland. Staatsbosbeheer is dus eerst adviseur aan het recreatieschap en daarna de uitvoerder. Dit democratisch ongebruikelijk. Wie controleert hen? Aan wie zijn zij verantwoording schuldig? Maar het is veel erger. Zo leest zij in het jaarrapport van Staatsbosbeheer 2018 dat zij voor 100% eigenaar is van dochterbedrijf Energiehout B.V. En deze Energiehout B.V. geeft als één van de hoofdkwaliteiten aan: leveringszekerheid van biomassa. Tevens zijn ze voor 50% eigenaar van nog een bedrijf, namelijk Bio Enerco B.V. Hier is sprake van ontoelaatbare belangenverstrengeling. Staatsbosbeheer ziet op dit moment de bomen als een economisch verdienmodel. Ze pleit ervoor, dat zij de bossen weer als primaire levensbehoefte erkennen. Keer op keer gaat het over klimaatverandering door opwarming van de aarde. Commissieleden, Staatsbosbeheer werkt daar het hardst aan mee. Minder bos geeft meer warmte en heftige regenval geeft eerder overstromingen. Dus i.p.v. klimaatdoelen te halen, worden het klimaat en de natuur verkwanseld. Commissie ruimte, wat wil ze concreet? 1. Voor zieke bomen is geen kapvergunning meer nodig. Kan aangetoond worden, dat voor alle bomen in het hele recreatiegebied met een rode stip ziek zijn? 2. Op dit moment lopen alle essen aan de Merenweg gewoon uit. Volgens topexpert Huib Snee is er geen sprake van essentakziekte. Deze bomen zijn niet ziek en moeten gespaard blijven. Ze eist dat de commissie zich hier hard voor maakt. 3. Landelijk is er steeds meer weerstand tegen dit beleid van Staatsbosbeheer. Politiek Lansingerland, neem uw verantwoording en heroverweeg de vergunning tot kappen aan Staatsbosbeheer en zo mogelijk stil leggen van het kappen. 4. Ze vraagt de commissie om deze drie voorgaande zorgpunten en vragen bij de raad neer te leggen in de discussie van agendapunt 5c, de bomenkap, die vanavond aan bod komt. Dan 5. De actiegroep wil dat dit onderwerp bomenkap op de eerstvolgende gemeenteraadsvergadering van 23 mei als agendapunt wordt toegevoegd, zodat er voor het zomerreces een beslissing hieromtrent wordt genomen. Résumé, geachte commissie, er is geen bos meer, geen CO2-opslag, vogels en overige fauna zijn weg vanwege een ziekte die minder impact heeft dan gesuggereerd. Ze roept de commissie bij deze dan ook nogmaals op: neem verantwoording en red wat er nog te redden valt, voor ons allemaal en nog meer voor ons nageslacht. Dank u.

De heer Duk hoorde inspreker over de petitie. Hij vroeg zich af hoeveel mensen ondertussen getekend hebben. Mevrouw Van der Knaap sluit dit door aan de mensen van de petitie. Ze had 111 gelezen, 135 handtekeningen.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 2 april 2019

De voorzitter geeft aan dat de heer Jumelet voorstelt om op blz.7 'de actuele informatieplicht' te veranderen in 'de actieve informatieplicht'. Hij constateert, dat niemand hier bezwaar tegen heeft. De wijziging zal doorgevoerd worden.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De Blonk zou de commissie willen voorstellen dat de commissieleden bij het plan van aanpak omgevingswet, agendapunt 5b, 5 minuten spreektijd krijgen. De voorzitter merkt op, dat het niet om de inhoudelijke kant gaat van de omgevingswet. Hij constateert dat niemand bezwaar heeft tegen het voorstel, dus de termijnen worden opgehoogd naar 5 minuten. Hier hoeft men natuurlijk geen gebruik van te maken.

De heer Dieleman stelt voor om agendapunt 5c naar voren te halen, gezien de volle publieke tribune. De voorzitter vindt dat een goed voorstel. Dan wordt hier meteen mee begonnen. Vervolgens wordt de agenda conform afgewerkt.

Inventarisatie rondvraag:

Er zijn 3 rondvragen ingediend:

De heer Blonk: over de grenscorrectie woningbouwlocatie Hordijk en over de venstertijden van de pollers in de Herenstraat in Berkel en Rodenrijs.

De heer Van As: over de status van de verkeerscirculatieplannen van Bergschenhoek en Bleiswijk.

5. Besprekpunten:

5.c Houtkap

De heer Duk bedankt inspreker. Bij veel mensen in Lansingerland is er onrust ontstaan door de grote hoeveelheid bomen, die de komende tijd met grote snelheid gekapt dreigen te worden. Tineke van der Knaap en anderen hebben daarover in de Heraut een ingezonden brief geplaatst. Hier zijn tientallen reacties op gekomen. Ook een petitie is vele malen getekend en de facebookgroep Stop de bomenkap Lansingerland heeft bij het schrijven van dit stuk al 151 leden. Ook in de landelijke media is aandacht voor de landelijke trend om meer bomen te kappen. In een enquête onder de lezers van de Telegraaf gaf 93% aan, dat zij het eens waren met de stelling: kappen met bomen kappen. En 86% met de stelling: de overheid moet ingrijpen voor een duurzamer natuurbeleid. Ook het televisieprogramma De Monitor vroeg hier aandacht voor. Natuurorganisatie, waaronder het Wereld Natuurfonds, Natuurmonumenten en 60 andere organisaties vragen om een verbod op het kappen van grote delen van het bos, zodat de habitat van dieren in stand blijft. In Bleiswijk lijkt de invloed van het verlies van de habitat al zichtbaar. Een voorbeeld hiervan zijn de vossen, die sinds dit jaar regelmatig overdag in woonwijken tegen de A12 en dus ver van de Rottemeren worden gezien in tuinen. Vossen staan bovenaan de voedselketen en zullen zich pas gaan verplaatsen als ze geen rustplaats of te weinig voedsel kunnen vinden. Dit duidt erop, dat ook de rest van de keten minder breed is dan zoals zij is geweest. De tuinbouwondernemers en bewoners van de Wilgenlei maken zich zorgen over de gevolgen van het kappen van bomen aan de Merenweg en langs de Limiettocht. Deze hoge bomen zijn voor de glastuinbouw, gelegen aan de Wilgenlei, een windbreker bij harde wind en storm. Ze uiten hun zorg voor veiligheid van werknemers in kassen. De onvrede heeft al op verschillende plaatsen ervoor gezorgd, dat het beleid is aangepast. Natuurmonumenten gaat met de achterban in gesprek over het eigen kapbeleid en stelt daarom de komende periode het kappen van bomen uit. Maar ook Staatsbosbeheer stopt met het op grote schaal kappen van bospercelen in de Achterhoek. Een hectare bos kappen was een paar jaar geleden nog geen enkel probleem, maar men weet nu beter, wordt daar gemeld. Dat door de essentaksterfte een groot aantal bomen al moeten worden gekapt om de veiligheid te garanderen lijkt helaas vast te staan. De wijze waarop en waaraan de meeste aandacht gegeven dient te worden, is aan het bestuur van het recreatieschap en de gemeente. Daarom wil hij van de overige fracties antwoorden op een aantal vragen. Delen de fracties de zorgen die door meerdere inwoners zijn geuit over de grote hoeveelheid te kappen bomen en de gevolgen daarvan voor flora, fauna en recreanten? In de petitie wordt gevraagd om te stoppen met kappen van alle bomen. Hoe kijken de fracties daar naar? Is het tijdelijk stoppen van kappen, met uitzondering van noodkap en de aanleg van de A16 in het Rottemerengebied, om daarmee de flora en fauna een rustpauze te geven en de plannen in overleg met een ecooloog te kunnen aanpassen wenselijk? Zou de kap van bomen mogelijk worden vertraagd als hierdoor de flora, fauna en recreanten ook in de periode van het kappen minder schade ondervinden, ook als dit betekent dat er vaker een noodkap zal moeten plaats vinden om de veiligheid te garanderen? Dank u wel. De heer Van As zou graag van GL wil horen hoe zij zelf in hun vraag staan. De heer Duk wilde daarmee wachten tot de tweede termijn. Uiteraard deelt GL de zorgen van de inwoners, anders had GL dit niet op de agenda gezet. GL denkt dat een aantal bomen gekapt zal moeten worden, bijvoorbeeld omdat de aanleg van de A16 zal plaats vinden. Hij kan het zich voorstellen dat een aantal bomen, die inderdaad essentaksterfte hebben, ook echt gekapt zullen moeten worden, al moet daarbij wel worden aangegeven of ze inderdaad echt ziek zijn. Het overleg met een ecooloog lijkt GL zeer wenselijk. Dat zou de uitkomst van dit overleg moeten zijn, wat hem betreft.

De heer Xhemaili heeft een kleine aanvulling. De PvdA vindt dat niets moet worden gekapt als dat niet nodig is. Verder gefaseerd kappen en aanplanten, zodat flora en fauna er de minste hinder van ondervinden. Diversiteit is voor de PvdA heel belangrijk, ook onder bomen. Soms mag er gekapt worden om diversiteit mogelijk te maken via aanplanting. Dit moet wel gefaseerd gebeuren, zodat planten en dieren er geen last van hebben. Er is al veel gecommuniceerd door wethouder Fortuyn, vooral in Bleiswijk. Maar blijkbaar is dat toch niet genoeg, er is veel onduidelijkheid en veel onrust. Misschien moet er een speciale pagina op de website van Lansingerland komen m.b.t. houtbeheer met hier en daar updates om burgers wat actiever te informeren. Het zou goed zijn als de gemeente hier dichterbij zit, zodat de burger beter geïnformeerd wordt. Er moeten keuzes gemaakt worden, die beter zijn voor flora en fauna. Dank u wel.

De heer Hofman bedankt de fracties van GL en PvdA voor de agendering van dit stuk. De CU ziet dat op het gebied van de houtkap eigenlijk de communicatie vanuit Staatsbosbeheer over dit onderwerp meestal best goed is geweest. Het is hier vorig jaar in de commissie ook aan de orde geweest n.a.v. vragen. Naar aanleiding hiervan is de wethouder zelf het gebied in geweest. Er zijn bordjes geplaatst om het publiek te informeren. De communicatie is in die zin best goed. De reden waarom er gekapt wordt is over het algemeen ook best goed. Essentaksterfte is een goede reden om te kappen, regulier onderhoud van bossen is een goede reden om te kappen. Maar landelijk ontstaat er commotie. Men ziet dat de kap blijkbaar negatieve consequenties heeft. Naast kaalslag, wat er niet zo mooi uit ziet, is er blijkbaar ook

gevolg voor biodiversiteit. Toch is het plan, wat door Staatsbosbeheer destijds is opgesteld, niet voor niets opgesteld, denkt de CU. Maar dat weet men eigenlijk helemaal niet, maar zij zijn wel de expert. Moet hierop terug gekomen worden? Wegen de toenmalig geformuleerde voordelen inmiddels niet meer op tegen de nu gebleken nadelen? Heeft de discussie, die hieronder speelt, misschien nu nog gevolgen voor de discussie hier? Eigenlijk zou de CU graag wat inzicht willen in de communicatie tussen wethouder en Staatsbosbeheer hierover. Concrete antwoorden op de vragen, die gesteld zijn door GL en PvdA. Deelt de CU de zorgen? Ja, de CU deelt de zorgen over massale kap en ziet ook de maatschappelijke onrust. Moet men stoppen met kappen? Nou, niet direct. De CU wil van de wethouder weten hoe hij hierover met Staatsbosbeheer overlegt. Niet zieke bomen, die als ziek zijn gediagnosticeerd, hoeven echt niet weg. Bomen die om goede redenen gekapt moeten worden, die mogen van de CU van harte weg. Vertraging in het kappen, is de laatste suggestie die gedaan wordt. Ook hierover wil de CU inzicht hebben, hoe de wethouder hierover communiceert met Staatsbosbeheer. Primair wil hij tot slot aangeven, dat de CU vertrouwen heeft in Staatsbosbeheer als beschermer van flora en fauna. De CU hoort graag van hen hoe zij de maatschappelijke onrust duiden, voordat er uitspraken gedaan worden over het stoppen van hout kappen. Dank u wel. De heer Duk had ook nog een vraag over in overleg gaan met een ecooloog. Op dit moment is er wel een bosbouwtechnisch plan, maar niet een ecologisch plan. Dit betekent dat er wel wordt gekeken naar de kwaliteit van de bomen, dat is prima, maar niet naar de flora en fauna die afhankelijk zijn van die bomen. De heer Hofman vermoedt, dat hij doelt op het in overleg gaan met een ecooloog, die niet in dienst is van Staatsbosbeheer. De heer Duk zou het prima vinden als Staatsbosbeheer een goede ecooloog in dienst zou hebben. De heer Hofman denkt dat Staatsbosbeheer kundige ecologen in dienst heeft. Zij mogen van hem graag in conclaaf gaan met zichzelf. Aan de andere kant, hij staat niet afwijzend tegenover het kijken door een onafhankelijk ecooloog. Maar laat men eerst even kijken wat Staatsbosbeheer hier zelf over te zeggen heeft, voordat men er allemaal externen naar laat kijken.

De heer Blonk zegt t.a.v. de houtkap bij het traject A16 dat het daar nu even niet over gaat. Dat is een volledige kaalslag, maar dat staat los van de essentakziekte en het onderhoud van het bos. Om de eerste vraag van GL en PvdA te beantwoorden: L3B begrijpt de onrust die er is ontstaan. Het is goed dat de commissie hier vanavond over spreekt. Goed dat de actiegriep zich hierover roert. In de landelijke media wordt aangegeven dat Staatsbosbeheer enorm onder druk ligt betreffende hun beleid in het hele land. Wat hij zich af vraagt: Staatsbosbeheer heeft scherpe contracten voor het aanleveren van hout als brandstof voor biocentrales, zojuist ook aangegeven. Vraag aan de wethouder: speelt dat mogelijk mee? Wordt daardoor hier meer gekapt dan nodig is? Een andere vraag aan het college: wie is nu leidend in het voeren van het beleid van het recreatieschap? Is dat Staatsbosbeheer? Of is dat het AB/DB van het recreatieschap Rottemeren. Wie is daar nu eigenlijk de baas? Een derde vraag aan het college: die rigoureuze kap, die men nu ziet, is dat in overeenstemming met de nota Planmatig beheer bos en aanpak essentaksterfte, opgesteld door recreatieschap Rottemeren en op 7 november 2017 aan de raad gepresenteerd tijdens een beeldvormingsavond. Kortom, had de raad de huidige situatie kunnen en moeten weten, of beter gezegd, dit kunnen verwachten? Wat men nu ziet, is dat het planmatig bosbeheer, zoals aangegeven in die nota van 7 november? Over communicatie. Zelf heeft hij ondervonden dat er heel veel communicatiemogelijkheden zijn geweest met en voor inwoners, maar blijkt dat niet voldoende geweest. Met name de communicatie via facebook door het recreatieschap en het college is er niet geweest, terwijl juist op die sociale media nog heel wat inwoners hun onbegrip hebben aangegeven. Het college moet in dit soort gevallen veel meer gebruik maken van de sociale media en dus ook in dit geval. Misschien kan dat vanaf vandaag ook opgepakt worden. Er loopt op internet een petitie, dat is ook aangegeven. Hij heeft er aan het eind van de middag nog even naar gekeken. De petitie gaat over een klein deel van het schap. De bomenkap langs de Limiettocht en langs de Merenweg. Bij de Limiettocht begrijpt hij het, hij is er wezen kijken. Daar moet echt ingegrepen worden, denkt hij, alhoewel hij een leek is, geeft hij toe. Als hij het bos in die strook ziet, denkt hij dat dat nodig is. Maar t.a.v. de Merenweg begrijpt hij het eigenlijk niet. Hierover zou hij graag uitleg willen hebben, waarom al die bomen langs de Merenweg een rode stip hebben. Waarom moeten die allemaal gekapt worden? Het laatste gedeelte langs de Merenweg naar de retraiterie toe, daar zijn ze al gekapt en daar staan ook al nieuwe bomen. Maar hij vraagt voornamelijk voor dat allergrootste eerste deel waarom dat nodig is. Dat weet hij niet en daarom die vraag. Dan is hij nog drie reacties verschuldigd aan GL en PvdA. Het stoppen van het kappen van alle bomen is, denkt hij, niet aan de orde. Er ligt geen plan om alle bomen te kappen, gezien die nota Planmatig beheer bos en aanpak essentaksterfte. Wie in het recreatiegebied rond loopt of fietst, ziet dat dat ook niet gebeurt. Goed beheer gaat hand in hand met kappen. Volledig stoppen met kappen is niet de oplossing. Het gaat hier om de mate van kappen en die staat ter discussie. Dat is het beheer. Is dat beheer conform het beleid van 7 november 2017? Noodkap moet men voor zijn, dat moet men niet willen. Op noodkap moet men het niet willen laten aankomen. Er mag geen risico genomen worden, dat bomen omvallen en daarbij mens en goed mee slepen in die ellende. Tot slot. L3B heeft vertrouwen in Staatsbosbeheer totdat het tegendeel bewezen is. Hij hoort graag nog de antwoorden van het college op de vragen die hij gesteld heeft. Dank u wel.

De heer Van der Stad vindt houtkap een terechte zorg. Vosjes worden tegenwoordig gespot in de woonkern Bleiswijk. De vraag rijst of de belangen van de fauna wel voldoende zijn mee genomen in de uitvoering en of er in de uitvoering wel nagedacht is over klimaatadaptatie. Er zijn twee houtkapprojecten, die van de A13/A16 en die van het ruimen van zieke bomen door Staatsbosbeheer. Beide projecten vinden gelijktijdig plaats en bij het ruimen van zieke bomen heeft men ervoor gekozen om ook direct te kijken naar verjonging van het bos. Op de kap voor de snelweg heeft de gemeente waarschijnlijk weinig invloed meer. De wethouder kan hier wel goed de vinger aan de pols blijven houden. Rondom de overige kap en de verjonging door Staatsbosbeheer heeft de gemeente meer invloed. Hoe vindt eigenlijk de compensatie plaats? Zoals hij het heeft begrepen, bepaalt in het recreatiegebied de Rotte met name de esssen het beeld. En juist bij die boomsoort is de essentaksterfte geconstateerd. Niet alle bomen zijn ziek, maar uit het oogpunt van veiligheid heeft men ook moeten besluiten ook andere bomen mee te kappen. Op zich allemaal legitieme redenen voor kap met als doel op termijn een duurzaam bos, wat beter bestand is tegen een ziekte bij een enkele boomsoort door een variatie aan bomen terug te plaatsen. Echter, de wijze waarop dit nu plaats vindt gaat D66 te snel en resulteert in het verlies van leefgebied van fauna. D66 ziet hier graag sturing op door het college. Ook op de compensatie en om nogmaals na te gaan of alles op de planning noodzakelijk is. Daarnaast is D66 benieuwd of deze aanpassingen, vooral bomenkap voor de A16 en compensatie, al onderdeel uitmaken van de groenvisie voor heel Lansingerland en of deze groenvisie integraal onderdeel gaat uitmaken van de omgevingsvisie en of daarbij gezondheid gewaarborgd wordt. Dank u.

De heer Machielse denkt dat het een zorgelijke situatie is, in het Rottemerengebied en een deel van Bleiswijk. Hij is zelf even wezen kijken en hij schrok toch wel. Dan moet ook even de hand in eigen boezem gestoken worden, want eigenlijk alle besluiten die hieraan vooraf zijn gegaan om bosonderhoud aan te pakken, om mee te werken aan de realisatie van de A13/A16, om de essentaksterfte niet voor een onveilige situatie in het recreatieschap te laten zorgen, daar is men als bestuur zelf bij geweest. Niet allemaal in één keer, maar wat nu wel te zien is, is dat de uitvoering allemaal in één keer is. Dat is waar de schoen begint te wringen voor de VVD. Eigenlijk vindt hij de vragen, die hierover aan het college zijn gesteld, heel legitiem. In hoeverre heeft de gemeente nu nog die vinger aan de pols? In hoeverre is er heldere communicatie over welke werkzaamheden waar voor dienen? In hoeverre is straks de aanplant van nieuwe bomen volgend op de kap die nu plaats vindt? Om de vragen van de GL en PvdA te beantwoorden, op de eerste vraag: ja, de VVD deelt de zorgen, maar hij kan niet beoordelen of de kap wel of niet nodig is of onnodig is. De tweede vraag, in de petitie wordt gevraagd te stoppen met de kap van alle bomen: dat zou hij echt aan de experts over willen laten. De VVD vindt niet dat de politiek een risico moet gaan nemen met de veiligheid van bomen, met diversiteit van het bos, zonder dat men weet waar men over praat. Dan heeft de VVD echt vertrouwen in Staatsbosbeheer, zoals al is gezegd: tot het tegendeel is bewezen, als dat wordt bewezen. Is het tijdelijk stoppen van kappen, met uitzondering van noodkap, dan een optie? Nee, eigenlijk niet, om diezelfde redenen. Hij vindt het niet aan de raad om dat te beoordelen. Zou de kap van bomen mogen worden vertraagd als hierdoor flora, fauna en recreanten ook in de periode van het kappen minder schade ondervinden? In theorie wel, maar ook daarvan wil de VVD zeggen: laat het over aan de experts. Maar college, kijk wel hoe beantwoord wordt aan de zorg van inwoners. Hoe wordt er gecommuniceerd over de werkzaamheden? Hoe houdt men de vinger aan de pols voor heraanplant? Hoe zorgt men ervoor dat er over enkele jaren, als alle werkzaamheden zijn afgerond, wel weer het mooie recreatieschap is, waar iedereen om heeft gevraagd? Hier zou hij het graag bij willen laten. Dank u wel.

De heer Van Harn zegt: boompje groot, plantertje dood. Een gevleugelde uitspraak van één van zijn kennissen. Het zegt iets over hoe lang het duurt voordat een boom een boom is. Daarmee wordt tegelijkertijd aangegeven, dat men een volwassen boom niet zomaar zonder gegronde redenen behoort te kappen of te rooien. Bomen zijn mooi, ze geven middels hun bladeren beschutting en schaduw en zijn goed voor de gezondheid. Als zoon van een boomkweker heeft hij de liefde voor bomen in de genen mee gekregen. In het recreatiegebied Bleiswijkse Zoom en het Bergse Bos voert Staatsbosbeheer het onderhoud uit in opdracht van diverse partijen. Tijdens de voorlichtingsbijeenkomst, waarbij hij een aantal keer aanwezig is geweest, is aangegeven dat de bomenkap noodzakelijk was om meerdere redenen. Namelijk vanwege de essentaksterfte, achterstallig onderhoud, veiligheid en een nieuwe visie op het gebied. Ten aanzien van het Bergse Bos is er ook nog de kap voor de aanleg van de A16/A13 bij gekomen. Met als gevolg een kaalslag van jewelste. Met betrekking tot dit onderwerp heeft het CDA in september vorig jaar aan wethouder Fortuyn gevraagd of de kooibosjes ten zuiden van Bleiswijk, die op de nominatie staan om gekapt te worden ten behoeve van waterberging, het gaat hier over gezonde bomen, behouden konden worden. Mevrouw Van der Knaap heeft in deze raadszaal nu twee keer een vurig pleidooi gehouden voor de bomen aan de Merenweg in Bleiswijk. Het CDA begrijpt dat. Waarom hebben al die bomen een rode stip gekregen? Ze zijn toch niet allemaal ziek? Of ze dreigen toch niet allemaal tegelijk om te vallen? Graag wil het CDA van de wethouder horen waarom al deze bomen gekapt zouden moeten worden. Het CDA verzoekt de wethouder om de ingezette bomenkap in de gemeente te

heroverwegen. Met name en als voorbeeld de bomen aan de Merenweg in Bleiswijk. Binnen de gemeente beslist de gemeente zelf of er wel of niet gekapt moet worden. Wat betreft het recreatiegebied wil het CDA er bij de wethouder op aandringen om in gesprek te gaan met Staatsbosbeheer en de andere betrokken partijen om te bezien of de nu ingeslagen weg m.b.t. bomenkap wel de juiste is. En of dit plan zo doorgezet moet worden. Dit is mede aangegeven n.a.v. het tv-programma De Monitor, waarin meerdere landelijke natuurorganisaties pleiten voor het behoud van bomen in Nederland. Dank u wel.

De heer Jumelet merkt op, dat er al heel veel gezegd is. Ook WIJ vindt het onnodig kappen van bomen een zaak die niet kan. De vraag die WIJ bezig houdt, is: wat is nou eigenlijk de achtergrond van de kaalslag, zoals inwoners dat aangeven en GL en PvdA. Er lijkt een samenloop te zijn van een aantal zaken, waardoor er inderdaad een kaalslag plaats vindt. WIJ gaat ervan uit, dat Staatsbosbeheer en uiteraard de gemeente niet onbezonnen te werk gaat. De vraag die bij WIJ opkomt is: kan de wethouder duiden waarom bijvoorbeeld aan de Merenweg de bomen gerooid of gekapt moeten gaan worden? Hier zal uiteraard over nagedacht zijn, er zullen allerlei redenen voor zijn. Kan de wethouder dat nog eens toelichten om beeld en geluid te geven bij het besluit wat al genomen is? Daarmee niet zeggende dat het een onjuist besluit is, maar meer in de zin van: hoe kan de raad beoordelen of het terecht of onterecht is? Hij is zelf geen deskundige en de commissieleden ook niet, behalve dan de zoon van de boomkweker. Hij moet afgaan op de deskundigheid van het college, op de deskundigheid van Staatsbosbeheer. Hij gaat ervan uit dat zij integer zijn als zij die afweging maken. Tenzij uiteraard het tegendeel blijkt, dat is al meerdere keren gezegd, maar WIJ gaat ervan uit en vertrouwt erop dat het een integere besluitvorming is geweest. In november vorig jaar is er een beeldvormingsavond geweest. Daar heeft hij aan over gehouden, dat het een weloverwogen verhaal was rondom met name de essentaksterfte. Zijn er nu wezenlijk andere inzichten dan in november 2018 bij Staatsbosbeheer, waardoor er wellicht rigoureuzer gekapt wordt? Of had de raad of de commissie dit kunnen voorzien? Zijn beeld was een andere, in die zin, dat er wat selectiever te werk zou worden gegaan. Als hij de cijfers van de WUR raadpleegt, dan leven er continu percentages van 80% wat feitelijk ziek zou zijn en wat feitelijk gekapt zou moeten worden. Hij worstelt een klein beetje enerzijds met de voorlichting bij de beeldvorming, het beeld wat dat oproepen heeft, de huidige praktijk, maar ook de kennis die hij haalt van de website van de WUR. Waar hij ook een beetje mee worstelt is de formele rolverdeling. Stel dat de commissie of raad een motie vreemd aan de orde laat komen en stel dat de raad het volledig steunt, stop het kappen van bomen, wat gebeurt er dan? Heeft de raad die positie om dat te zeggen? Of is het eigenlijk een beetje een loze kreet, die dan geslaakt wordt? Vraag aan de wethouder: welke middelen heeft de raad op dit punt in relatie tot het recreatieschap, om hier een stem te laten horen? Of wellicht iets te kunnen betekenen als het gaat om de uitvoering van het eerder genomen besluit door Staatsbosbeheer ofwel het recreatieschap? Dan komt hij bij de vragen van de twee fracties. WIJ deelt uiteraard de zorg, want ja, iedereen ziet het gebeuren. Iedereen ziet de kaalslag, daar kan niemand blij van worden. WIJ wordt daar ook niet blij van. In die zin deelt WIJ die zorg. Stoppen met kappen, ja, hij is geen deskundige, dus hij is een beetje afhankelijk van de beantwoording van de wethouder. Men kan wel stoppen, maar hij kan niet overzien wat dat betekent. In die zin wacht hij het antwoord van de wethouder graag af. Dat geldt eigenlijk ook voor de derde vraag. Die ecooloog, een second opinion, dat kan natuurlijk nooit kwaad. In die zin is WIJ wel voorstander, laat een externe deskundige, en of die nou van Staatsbosbeheer is of van een andere organisatie zoals de WUR, wat slimmer zou zijn, omdat de slager dan niet zijn eigen vlees keurt, die second opinion maar gewoon uitvoeren. Is de raad daar overigens voor in de positie om dat te vragen? Dat hoort hij graag van de wethouder. De laatste vraag, het vertragen van de kap, ja, dat is ook een lastige. Dan komt hij bij de eerste twee vragen. Hij wil van de wethouder horen hoe de zaak eigenlijk in elkaar zit, voordat hij daar een volmondig ja of nee op kan geven. Hij wacht graag de beantwoording van de wethouder af.

De voorzitter meldt dat de heer Van der Meer van Staatsbosbeheer ook aanwezig is. Als er technische vragen zijn, kan hij te hulp schieten.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn bedankt de commissieleden voor hun inbreng. Ook dank voor de ruime belangstelling en aanwezigheid van de actiegroep. Daar dankt hij speciaal voor, want hier staat wel een wethouder, die bestuurlijk zijn verantwoordelijkheid neemt, maar tegelijkertijd ook ziet wat zich afspeelt in dat bos. Hij komt er regelmatig, hij woont zelf in Bleiswijk en hij ziet de consequenties van wat met elkaar besloten is. Echter, dat is niet over één nacht ijs gegaan. Dat geldt ook voor Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer bestaat uit heel veel mensen, zo niet alle mensen, die natuur en fauna en flora een warm hart toe dragen. Men is hier niet aan een beheer bezig om een vernietiging teweeg te brengen, waarbij er straks een recreatiegebied is als een kale vlakte. Iedereen wordt dagelijks geconfronteerd met de klimaatveranderingen. De gemeente zet heel erg in op klimaatadaptatie en is bezig met de duurzaamheidsagenda. Ook wordt veel gedaan in de bebouwde omgeving om daar ook investeringen te

doen en mensen bewust te maken van hetgeen zich afspeelt en hoe men daar een steentje aan kan bijdragen. Dag gezegd hebbende, inderdaad, in november 2017 is hier een presentatie geweest, waarbij aangegeven is wat precies de planning was en wat de plannen waren met het recreatiegebied de Rottemeren. Dat gebied bestaat uit drie delen. In de vraagstelling concentreert het zich nu in het Bleiswijkse deel. Wat zich gaat voordoen in het Lage Bergse Bos heeft invloed gehad vanuit de A16. Er gaat een prachtige herontwikkeling plaats vinden, waar men later nog over komt te spreken, ook in het kader van financiën. Er komt een belevingsbos daar, er komen belevingseilanden. Het Hoge Bergse Bos is meer geënt op sport en andere vormen van recreatie. In Bleiswijk is meer de boomstructuur aan de orde. Het groot onderhoud was de eerste aanleiding om met elkaar te kijken hoe dit gebied weer op een gezonde manier neergezet kan worden. Toen was er al sprake van een redelijke monocultuur. Er stonden met name essen, maar er was toen nog niet echt inzicht in die essentakziekte. Men had wel in de gaten dat in het onderhoud ontzettend veel achterstand was. In het zuidelijke deel van Bleiswijk, in het Bleiswijkse bos, ziet men de bomen bij elkaar staan. Achteraf kan daarvan gezegd worden, dat dat niet had moeten gebeuren. Het zijn lange staken met hele kleine kronen. Dat onderhoud is nooit echt goed uitgevoerd en dat heeft allerlei oorzaken. De wethouder gaat niet met de vinger wijzen naar het verleden, want dat heeft geen zin, maar groot onderhoud was feitelijk essentieel. Tegelijkertijd werd men geconfronteerd met de essentaksterfte. Deze ziekte is uit Polen gekomen en verspreidde hand over hand haar ziekte hier. Hij vergeleek het met de rups, die zich met de taxustakken bezig houdt en complete bossen opvreest waar men bij staat. Dat is allemaal kennis, die men nu heeft. Kennis die in 2017 gaandeweg is opgebouwd. Het is goed dat gedurende het proces telkens de vraag gesteld wordt: zijn we op de goede weg bezig? Tegelijkertijd is er een visie ontwikkeld. Het kader hiervoor is pas geleden aangenomen, waarin het gebied goed geadresseerd wordt en wat men wil met dat gebied. In 2017, na de diverse presentaties aan de gemeenteraden van de drie gemeenten, want het recreatiegebied wordt beheerd door drie gemeenten, is besloten om door de zure appel heen te bijten. Gekozen wordt voor een stevige aanpak, waarbij het inderdaad rigoureuus is, maar wel met het beeld om er een robuuste herinrichting van het gebied te krijgen, waarin alle elementen zoals fauna, flora, biodiversiteit, alle ruimte krijgt om dit te ontwikkelen. Vandaar dat men met meerdere soorten bomen aan de slag gaat, dat men met struweel aan de slag gaat, dat er een goed onderhoudsplan aangelegd wordt, dat er bijenhôtels gebouwd gaan worden, dat er bio-ingerichte oevers aangelegd gaan worden. Het kooibos was een mooie actie, het betrof watercompensatie voor de A16, waarbij met het hoogheemraadschap en inwoners besloten is om het kleiner te maken. Men is nu op zoek om elders nog een kleine waterberging te realiseren. Het is niet uitgesloten dat dat in combinatie gedaan kan worden met het Lage Bergse Bos. Kortom, daar is ook weer een mooie invulling gevonden voor de opgaven in deze Randstad. Inderdaad, er is gekozen voor die zure appel. Daar kan men het over eens zijn dat men het oneens is. Regelmatig wordt gevraagd of er getemporiseerd of uitgesteld kan worden. Veiligheid is geen discussie. Als veiligheid in het geding is, dan wordt het simpelweg gewoon gedaan. Iedereen is het erover eens: veiligheid mag niet ter discussie staan. Gezocht wordt naar het samenspel tussen flora en fauna. Bij het Lage Bergse Bos is men gestopt met kappen, half maart. Er zijn nestkasten geplaatst. Er is overleg met Rotta, dat gaat hartstikke goed, om te kijken hoe de opvang geregeld kan worden, terwijl men weet dat er schade aangericht wordt. Het 100% afdekken gaat niet. Geprobeerd wordt om maximaal inzet te plegen om het zo goed mogelijk te regelen. De CU had daar vragen over, in de zin van hoe het overleg met Staatsbosbeheer is en het DB en AB van het recreatieschap. Dat vindt regelmatig plaats. Eens, communicatie, daar hakt de wethouder erg op in tegenwoordig. Vandaar ook die borden. Er komen ook hele grote borden. Er is opdracht gegeven aan Staatsbosbeheer om met grote borden te komen om uit te leggen wat men aan het doen is, wat de bedoelingen zijn, wat de gezichten zijn en wanneer iets gaat plaats vinden. Dat was ook een vraag van de heer Blonk, eventueel de sociale media verder te gaan gebruiken voor dit soort dingen. Hij is het met hem eens; hij zit heel erg op Staatsbosbeheer om die communicatie sterk te verbeteren. Wat ze wel goed doen is: ze reageren op berichten, ze hebben nieuwsberichten, ze communiceren ook met de kranten, als er vragen of verzoeken zijn aan de boswachter of aan Staatsbosbeheer, dan zijn ze altijd bereid mensen te ontvangen, altijd bereid om een rondleiding te geven, altijd bereid om in gesprek te gaan. De wethouder denkt dat het maximale gedaan wordt om het gesprek aan te gaan en communicatie. Neemt niet weg, dat het altijd beter en altijd meer kan. Hij zal er wat scherper op sturen. Fijn, dat het aangegeven wordt, want dat ondersteunt de wethouder om Staatsbosbeheer hierop aan te spreken om hierover het gesprek aan te gaan. Door diverse partijen is gevraagd naar vertragen. Gekozen is voor een wat snelle ingreep. Vertragen levert feitelijk op dat men moet gaan monitoren. Dat monitoren kost geld. Maar geld is niet altijd het belangrijkste. Er speelt nog iets anders mee. In het gebied, met name in Bleiswijk zuid, staan bomen zo dicht op elkaar, dat bij de wortelgroei gekeken moet worden of er schade gaat ontstaan. Denk aan zwammenziekten en andere ziekten, die de wortel aantasten. In een gazon kan dat goed bijgehouden worden, maar in een bos wat dicht op elkaar begroeid is, is dat heel erg lastig. Dat is bijna onmogelijk. De heer Duk stelt dat dit toch ook geen risico oplevert, als die bomen zo dicht bij elkaar staan, omdat ze dan opgevangen worden door de bomen ernaast. Wethouder Fortuyn vraagt of hij wel eens een dominospelletje gezien heeft. Hij wil het risico gewoon niet hebben. De bomen hebben een dusdanige hoogte en de paden zijn zo verdicht, dat de ene boom de

andere boom tikt en vervolgens liggen ze daar waar men ze niet hebben wil. Het is gewoon een heel lastig probleem. Er is gekozen voor een robuuste aanpak van het gebied en de herinrichting daarvan. De heer Muis hoort het heel lang aan. Hij hoort iets niet, wat hij heel graag zou willen horen en dat gaat om het volgende. Krijgt de wethouder ook de signalen dat de habitat van dieren te snel verloren gaat. De wethouder zegt dat men het robuust wil, dat men het snel wil, dat het geld kost. Dat snapt hij allemaal. Maar dit lijkt de essentiële vraag hier. Is dat ook onderwerp van gesprek met Staatsbosbeheer? Of gaat het er alleen om dat uitgelegd wordt wat er aan de hand is? Wethouder Fortuyn heeft het niet gehad over het vertrek van vossen uit hun leefgebied, door de wijze waarop gekapt wordt. Waar hij het wel over gehad heeft, is dat men juist probeert die opvang te organiseren, daar waar broedvogels zitten, met legnesten en anderszins om deze zaak te organiseren. De heer Muis merkt op, dat er duidelijke signalen zijn, dat dieren vanwege het gebrek aan leefomgeving naar bewoond gebied toe komen. Wat doet de wethouder met die signalen? Bespreekt hij dat met Staatsbosbeheer? Is dat daadwerkelijk zo? De raad kan dat niet beoordelen, hoe groot het probleem is. Maar als het een probleem is, dan is er reden om te praten over fasering. Dit is niet bekend bij wethouder Fortuyn. Over de vos heeft hij eigenlijk vandaag voor het eerst gehoord. Hij is 10 dagen weg geweest, maar het is de eerste keer dat hij iets hoort over een vos die op de loop is gegaan. Daar is geen specifiek gesprek over geweest. De heer Muis vraagt of de wethouder dat gaat doen. Uiteraard gaat wethouder Fortuyn dat doen. Het is voortschrijdend inzicht, als dit een probleem zou worden. Misschien kan Staatsbosbeheer er iets over zeggen, maar vanuit zijn functie, nee, heeft hij het er niet over gehad. Wel over wat hij zojuist heeft aangegeven. L3B heeft het over het belang van hout en het verdienmodel, in hoeverre dat invloed op het verhaal heeft. De wethouder heeft die site ook bekeken. Vanuit het normale reguliere onderhoud en het beheer heeft men deze activiteit opgestart om al die restanten, dood hout, afval hout, op een goed georganiseerde manier te verzamelen en dat ook te verkopen. Op zich is daar niets op tegen, denkt de wethouder. Hij kan niet beoordelen of dat een belangenverstrengeling is. Daar wil hij zich verre van houden, omdat daarmee de suggestie gewekt wordt, dat Staatsbosbeheer om het verdienmodel te creëren expres gaat kappen. Voor de wethouder gaat dat een stap te ver, maar misschien kan Staatsbosbeheer daar straks een antwoord op geven. Wie is er de baas, vroeg L3B. Wie is er de baas? In feite is dat gewoon het recreatieschap Rottemeren. Het is een collegeregeling, dat zijn de drie colleges van Zuidplas, Rotterdam en Lansingerland. Ze worden gecontroleerd door het AB en komen met begrotingen; ze zijn ter verantwoording te roepen. Maar in principe zijn het de 3 gemeenten die participeren in het recreatieschap Rottemeren. L3B, CDA, VVD, WIJ hebben vragen over de Merenweg. Ja, het is een prachtige laan, bomen staan lekker ruim uit elkaar vandaan, prachtige kronen. Waarom allemaal stippen op die bomen? De wethouder moest een klein beetje lachen om de heer Jumelet, die zei dat de wethouder de specialist was, maar zelf laat hij zich natuurlijk ook adviseren. Dat moet helder zijn, daar wil hij ook geen geheim van maken. De wethouder heeft zich laten overtuigen, niet alleen hij maar ook anderen, dat die bomen ziek zijn. Ze hebben allemaal de ziekte waar het hier over gaat. Daarin wordt feitelijk het antwoord gegeven. Daar zou, omdat het gebied wat gemakkelijker toegankelijk is, misschien een temporisering kunnen plaats vinden door een aantal bomen te laten staan. De vraag is alleen wat men ermee wint. Als men nu ziet wat er gedaan is richting de retraiterie, daar staan geen kleine bomen, er zitten ook snel groeiende bomen tussen. Wat wil men ermee doen? De weg wordt afgezet, er wordt een boom tussen uit gehaald, nog een keer een boom. Die essentaksterfte heeft één nadeel: het vreet zich van binnen uit op en het is uiterlijk niet altijd te zien. Men blijft het heel sterk monitoren. Het risico dat een boom een keer gaat, hetzij met een storm of anderszins, is gewoon aanwezig. Er is uitgesproken: doe het maar in één keer goed, dan is het in één keer goed voor elkaar. Kijk maar even op het stukje naar de retraiterie toe, er komt best wel een mooie inrichting. De wethouder heeft best wel vertrouwen in Staatsbosbeheer, dat ze dat op een goede manier kunnen doen. De heer Van der Stad had het over groenvisie, omgevingsvisie, A16, hoe zit het nou in elkaar. Ja, er is een groenvisie. Die groenvisie is deels verwoord in de kadernota, die vastgesteld is voor het recreatiegebied en ook rondom de A16 is heel veel groen ingepast, ook straks in de bomencompensatie, waarbij Wilderszijde een enorme groenimpuls krijgt. Dat staat nu nog op de plank, maar komt straks terug als Wilderszijde ontwikkeld gaat worden. Er is best een aantal elementen in de groenvisie voor die gebieden, waarbij groen in stand gehouden kan worden. Dan nog de vraag van de heer Van Harn, of de kap heroverwogen kan worden. Natuurorganisaties en De Monitor snijden best dingen aan, waarbij men begint te twijfelen. Dat heeft de wethouder ook wel. Maar tegelijkertijd laat hij zich ook adviseren door Staatsbosbeheer en door wat zich in de wereld afspeelt. In het Balijbos in Pijnacker Nootdorp staan ook essen, die gekapt gaan worden. Dat is een compleet andere organisatie, die dat doet, maar ze gaan ook kappen. Doet het zeer? Ja, het doet zeer. Levert het schade op aan fauna en flora? Ja. Komt er iets moois voor terug? Ja. De wethouder is ervan overtuigd, dat als men deze weg opgaat, men de komende jaren door de zure appel heen moet. Er wordt heel erg goed gekeken naar struweel en bomen, verschillende soorten en ook met een bepaald groeitempo. Hij gaat ervan uit, dat mensen hier nog kunnen mee maken, dat het alweer een behoorlijk bos wordt en dat het nageslacht heel veel plezier kan hebben van hetgeen nu besloten is en gedaan wordt. Zijn er nog andere inzichten verschenen sinds de vorige besluitvorming? Een vraag van de heer Jumelet. De wethouder heeft ze niet gehoord. Het zit nog steeds op de koers zoals toen met elkaar besloten is. De heer Blonk heeft

het ook gevraagd: kijkt de presentatie af van hetgeen nu gedaan wordt? Nee. De wethouder heeft het vanmiddag nog expliciet nagevraagd aan Staatsbosbeheer. Dat is niet aan de orde. Wat is de positie van de gemeenteraad als er een motie komt? De gemeente is vergunningverlener waar het gaat om het eigen grondgebied m.b.t. het kappen van bomen. De gemeente heeft wel invloed op dit verhaal. Mocht de gemeente een vertraging voorstellen, dan betekent dat dat er op sommige delen monitoring gedaan moet worden, wat meer geld gaat kosten. Dan zal de wethouder terug moeten naar het DB, want in de begroting zit het niet. De gemeente kan dus wel wat en het is ook aan de andere gemeenteraden om daar wat van te vinden. Zo simpel is dat. Het is een collegeregel. Dit is wat hem betreft de eerste termijn. De heer Duk heeft van de wethouder nog niets gehoord m.b.t. een second opinion van een ecooloog. Wethouder Fortuyn dacht dat dat een vraag aan de raad was. Hij heeft vertrouwen in hetgeen Staatsbosbeheer doet. Zij hebben ook ecologen. Een second opinion betekent vertraging, uitstel. Het zou zijn voorkeur niet hebben. De heer Jumelet wijst op de onrust, de commotie en de vragen die leven bij veel mensen in de gemeente. Zou dat geen reden zijn om te kijken of het inderdaad leidt tot een beter beeld? Zou hij dan niet een second opinion toejuichen? Hij begrijpt het vertrouwen van de wethouder in Staatsbosbeheer, dat hebben de fracties ook bijna allemaal wel. Maar er zijn twijfels. Dat is net als bij de dokter; soms wil men er ook een andere dokter over horen. In dit geval zou hij ook zoiets hebben, een second opinion. Wethouder Fortuyn heeft zojuist het antwoord al gegeven. Hij heeft vertrouwen in hetgeen Staatsbosbeheer heeft opgelepeld. Daar zitten ook ecologen bij. De toegevoegde waarde van een second opinion, behalve dan het tevreden stellen van de inwoners, heeft de wethouder niet. Straks liggen er 3 of 4 meningen; men moet ermee dealen. Er is hier geconstateerd, dat er een ziekte is en er is een plan ontwikkeld. Daar kan een andere ecooloog iets anders over denken. Men kan het erover eens zijn, dat men het op sommige onderdelen oneens is. De wethouder zou het niet adviseren. De heer Duk begrijpt van de wethouder dat er een ecooloog bij deze plannen betrokken was. Zelf heeft hij andere signalen gehoord vanuit Rotta en vanuit Staatsbosbeheer. Wethouder Fortuyn laat dit dan graag over aan de heer Van der Meer om daar duiding aan te geven, maar zelf gaat hij ervan uit dat het is zoals het is. Er blijven altijd verschillende interpretaties. Daarmee is zijn antwoord niet veel anders.

De voorzitter constateert dat er nog vragen liggen voor Staatsbosbeheer. Heeft Staatsbosbeheer geld nodig om de exploitatie rond te krijgen. Is er bij de plannen een ecooloog betrokken geweest vanuit Staatsbosbeheer. Daarnaast krijgt hij ruimte om kort, met de nadruk op kort, een toelichting te geven.

De heer Van der Meer van Staatsbosbeheer gaat eerst in op de eerste vraag, het verdienmodel van Staatsbosbeheer. Het moet kort, dus hij gaat het hier niet helemaal uitleggen. Het is in ieder geval pertinent onwaar, dat er extra bomen gekapt worden om inkomsten voor Staatsbosbeheer te genereren. Hij wil hieraan toevoegen, dat in dit geval Staatsbosbeheer in opdracht van het recreatieschap werkt. De kosten, die gemaakt worden voor deze operatie zijn voor het recreatieschap, maar ook de opbrengsten, die dit oplevert, zijn ook voor het recreatieschap. De balans, het saldo, is negatief. Het is niet zo, dat deze operatie geld oplevert. De operatie kost het recreatieschap geld. Dat ten eerste. Staatsbosbeheer probeert de werkprocessen wel zo kosteneffectief mogelijk in te richten. Waar dit soort reststromen ontstaan, worden zo kosteneffectief mogelijk weg gezet. De tweede vraag ging over de inzet van ecologische deskundigheid. In zijn algemeenheid wordt er wel geadviseerd door een ecooloog van Staatsbosbeheer als dit soort operaties uitgevoerd worden. Als het gaat om de specifieke vragen, die hier leven zoals vossen in woonwijken, is er geen ecologisch advies ingebracht door Staatsbosbeheer. Hier kan hij aan toevoegen, dat Staatsbosbeheer ook signalen heeft dat vossen aan het rondzwerven zijn. Hij denkt dat het een aanneme is, dat dat komt door de werkzaamheden, want Staatsbosbeheer heeft ook de indruk dat het aantal vossen toeneemt. Vanuit andere gebieden, waar groengebieden dicht tegen woonkernen aan liggen, weet hij dat vossen dan woonwijken in gaan, zeker als er meer druk is omdat er meer vossen zijn, want daar is makkelijker voedsel beschikbaar. Het is een beetje gissen naar wat de oorzaak is. Hij wil verder inhaken op de woorden van de wethouder, dat Staatsbosbeheer altijd open staat voor een gesprek. Hij wil de aanwezigen hier, van de actiegroep, van harte willen uitnodigen om met Staatsbosbeheer in gesprek te gaan. Staatsbosbeheer wil graag met de actiegroepen naar buiten, dingen laten zien, aanhoren waar de problemen zitten, uitleggen wat er gedaan wordt. Daartoe is Staatsbosbeheer altijd bereid. Tot zover. De heer Duk hoort dat er waarschijnlijk meer vossen in het gebied zijn. Is de habitat afgenomen door de kap? Of is die gelijk gebleven? De heer Van der Meer kan die vraag niet beantwoorden. Daar zal onderzoek naar gedaan moeten worden, om te kunnen aantonen of dat wel of niet zo is.

De voorzitter was in de eerste termijn redelijk coulant waar het ging om de spreektijden. Hij zal in de tweede termijn de 2 minuten strikt hanteren omwille van de tijd, ook voor de wethouder.

Tweede termijn

De heer Duk is blij, dat hij kan zien dat alle fracties de zorgen delen, die hier geuit zijn. Hij heeft afgelopen zaterdag met Rotta gesproken. Zij gaven aan, dat zij vrij regelmatig op de rem moeten trappen bij Staatsbosbeheer, omdat takken weg worden gehaald net voor het broedseizoen of zelfs tijdens het broedseizoen en een aantal andere dingen. En zij geven aan, dat in het gebied, waar nu de A16 wordt aangelegd, een ecooloog aan het werk is, die heel duidelijk een overkoepelend beeld heeft van wat er speelt en daar ook echt zeggenschap heeft wat wel en wat niet op welk moment kan worden gedaan. De ecologische impact is daar daardoor veel kleiner dan in de rest van het recreatieschap. Zij pleiten er dus voor om echt in het recreatieschap een ecooloog werkzaam te laten zijn tijdens de uitvoering van dit plan. De heer Blonk merkt op, dat er in het gedeelte waar de A16 komt een volkomen kaalslag heeft plaats gevonden. En nu merkt de heer Duk op, dat het daar ecologisch beter is gegaan dan in het andere gedeelte van het gebied. Dat kan hij zich niet voorstellen. De heer Duk heeft van Rotta begrepen, dat zij in ieder geval zagen, dat de werkzaamheden aangepast werden aan de ecologische impact daarvan. En dat dat erg prettig werkte in dat gebied. Maar inderdaad, de impact zal behoorlijk groot zijn. Hij blijft erbij, dat een ecooloog een erg nuttige impact kan hebben. Daarmee kan ook meer vertrouwen gewekt worden, omdat Staatsbosbeheer nu adviserend is en uitvoerend. Nog een vraag aan de wethouder. Op veel plekken in Nederland worden plannen uitgesteld. Welk negatief effect zou het hebben om dat hier ook te doen?

De heer Xhemaili heeft nog een kleine vraag, die niet is beantwoord in de eerste termijn. Kan de wethouder wat meer informatie op de website plaatsen, zodat burgers daar actief op kunnen kijken?

De heer Hofman bedankt de wethouder voor de duiding en de beantwoording van de vragen. Hij wil graag nog één opmerking plaatsen. De wethouder heeft het een aantal keer over monitoring, als het gaat om vertragen. Dan moet gekeken of de boom echt ziek is en of de boom echt gekapt moet worden. Op de kosten die daarmee gepaard gaan, zit de CU niet te wachten. Maar monitoring in de zin van: er is een koers uitgezet 2 of 3 jaar geleden, wat zijn nou de consequenties van die koers? Is de wethouder ook bezig met dat type monitoring? Tot nu toe heeft hij vooral gehoord, dat er een lijn is uitgezet en die lijn wordt vooral tot een einde gebracht. Waar is de ruimte voor actualiteiten, die tot een ander inzicht leiden? Kan de wethouder daar nog op reageren? Dank u wel.

De heer Blonk vond de antwoorden van de wethouder en de heer Van der Meer duidelijk en helder. Het is hem duidelijk, dat het plan wat er lag en wat gepresenteerd is op 7 november 2017 nu uitgevoerd wordt. In die zin wist de raad wat hen te wachten stond. Dat gebeurt ook nu. Dat is voor hem duidelijk. Dank u.

De heer Van der Stad ziet graag het gesprek met de ecooloog van Staatsbosbeheer nogmaals wordt aangegaan inzake verlies van habitat fauna. Het voorbeeld van de vos is er één, maar er zijn wellicht meer diersoorten. D66 ziet graag een terugkoppeling van een dergelijk gesprek. Daarnaast roept D66 de wethouder op om bij de omgevingsvisie ook gezondheid te betrekken.

De heer Machielse zegt dat de VVD nog steeds dezelfde zorgen heeft, maar wel meer vertrouwen in hoe het college handelt in samenwerking met Staatsbosbeheer. Mochten er in de toekomst afwijkingen zijn, dan zal de VVD daar wederom scherp op zijn. Hier wil hij het bij laten. Dank u.

De voorzitter geeft de zoon van de boomkweker het woord.

De heer Van Harn geeft aan, dat het fruitbomen waren. Hij bedankt de wethouder voor zijn antwoorden. Om niet in een welles-nietes verhaal terecht te komen, heeft hij het volgende voorstel wat betreft de Merenweg. Is het mogelijk om een schouw te organiseren door de gemeente samen met Staatsbosbeheer en daar zoveel mogelijk partijen bij uit te nodigen, zoals hier aanwezig, om gezamenlijk eens de Merenweg te schouwen en de raad te overtuigen dat ze allemaal ziek zijn of niet ziek zijn om toch te heroverwegen wat daar mogelijk is. Dank u wel.

De heer Jumelet begon zijn eerste termijn met de vraag of het niet onbezonnen zou zijn, hetgeen gedaan wordt. In relatie tot het besluit wat in 2017 genomen is door de raad en de uitwerking daarvan moet hij zeggen, dat men het toen wellicht niet zo had kunnen overzien. Uiteindelijk denkt hij niet dat het onbezonnen is, wat men aan het doen is. In hoeverre zijn de vier vragen, die gesteld zijn door GL en PvdA, reëel? Het antwoord van de wethouder geeft hem wel de indruk dat Staatsbosbeheer en de gemeente verstandig te werk gaan, maar communicatie blijft natuurlijk toch een punt. Dat kan men niet genoeg doen, maar het lost niet het probleem als zodanig op. Het voorstel van de heer Van Harn klinkt heel sympathiek, maar de vraag is wie er nu deskundig is. Is er voldoende vertrouwen in Staatsbosbeheer? Is er voldoende vertrouwen in het college en de ambtelijke organisatie? Het antwoord van zijn kant is toch wel 'ja'. Hij kan bij die boom gaan staan, maar hij weet het niet. Wat is de toegevoegde waarde? Natuurlijk, het klinkt heel sympathiek, maar dan moeten er andere deskundigen bij gehaald worden. De

heer Van Harn twijfelt niet aan de kundigheid van Staatsbosbeheer. Maar de wethouder heeft zelf in zijn eerste termijn aangegeven, dat wellicht niet alle bomen aan de Merenweg even ziek zijn. Om de gemeenschap tegemoet te komen en de zaak te temporiseren, lijkt het hem een heel goed voorstel om dat met elkaar op te pakken. De heer Jumelet hoort de wethouder nog een andere zin zeggen rond die Merenweg in praktische zin. Is dat belangrijk, die praktische zin? Wellicht moet dat in de afweging mee genomen worden of men tot dat oordeel komt. WIJ heeft vertrouwen in het college en vertrouwen in Staatsbosbeheer. Wellicht zou een tweede visie van een ecooloog meer duiding kunnen geven, maar dat laat hij graag over aan de wethouder en Staatsbosbeheer.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn zal proberen kort op de vragen in te gaan om het qua tijd kort te houden, zonder dat hij de mensen achter zich wil schofferen en antwoorden te kort te geven. De heer Duk vroeg naar het negatieve effect van uitstel. Dat is enerzijds tijd. Anderzijds is er ook een financieel component. Staatsbosbeheer gaf zojuist aan, dat de begroting niet gedekt wordt door de houtopbrengst, of voor de biomassa, dus dat gaat extra geld kosten. Hoeveel, dat weet hij niet. De PvdA vroeg naar de communicatie. Er wordt al gecommuniceerd via de nieuwsbrief en naar zijn idee ook via de website, maar hij zal navraag doen. Hij zal Staatsbosbeheer vermanen, maar dan zal hij zelf ook voldoende inspanning moeten doen om de communicatie op de website te zetten. Deze toezegging doet de wethouder graag. De CU vraagt naar monitoring en de koers. Het is inderdaad zo dat de boom zelf gemonitord kan worden, maar er kan ook gekeken worden naar wat er gedaan wordt, of het klopt en of het ook effect heeft. Inderdaad, dat blijft men monitoren. Het komt elke keer bij het DB boven water: wat is men aan het doen, wat zijn de effecten en hoe ontwikkelt het zich? Daar is de kadernota voor vast gesteld. Wat wil men nou met dat gebied? Met de inrichting komt met voortschrijdend inzicht ook de biodiversiteit aan bod, de oevers, de bijenhoeven, waar tussen de Nieuwe Maas en Noordzee allerlei dingen voor gedaan worden. Men is bezig met de provincie en andere landschapstafels. Er wordt best heel veel gedaan. Inzichten die mee genomen kunnen worden, worden zeker mee genomen. Het wordt zeker gemonitord en als het kan wordt het ook uitgevoerd. De heer Van der Stad merkt op, dat het ook om gezondheid gaat. Ja, dat is duidelijk. In de omgevingsvisie, in de groenstructuur en de groenvisie zit uiteraard het leefklimaat en speelt dus ook de gezondheid een rol. D66 heeft het over de ecooloog, waar WIJ ook over begint. Als het zinvol is om met Staatsbosbeheer te overleggen of het zinvol is om te kijken wat de effecten zijn, dan zal hij met Staatsbosbeheer bespreken of daar toch een invulling aan gegeven kan worden. De heer Van der Meer heeft echter ook gezegd, dat de populatie aan het groeien is en ze zoeken steeds meer de gemakkelijke route. Wie kippen in de achtertuin heeft, ja, dat is wel erg makkelijk. De heer Muis hoorde van de heer Van der Meer van Staatsbosbeheer, dat hij het ook niet wist hoe het zat met die habitat en met die vossen. Het is allemaal interpretatie, dus daar zou hij zich eigenlijk maar niet aan wagen. Hij heeft liever dat de wethouder dat gesprek voert met een ecooloog daar en dat de raad daar een terugkoppeling van krijgt. Dank u wel. Wethouder Fortuyn gaat dat doen. Dank, meneer Muis, voor de scherpheid van de vraag. De vos kwam vanavond langs en daar probeerde hij even een bruggetje naar te maken, want het heeft op sociale media de nodige aandacht gevraagd. Hij pikt het op en gaat het bespreken met Staatsbosbeheer of er wat mee gedaan kan worden. Dan het voorstel van de heer Van Harn. Er was applaus vanuit de aanwezigen hier. Kan er niet een schouw georganiseerd worden? WIJ maakt er een kritische noot bij, waar de wethouder het ook wel mee eens is, maar aan de andere kant vindt hij ook: waarom doen we het niet? Hij is open en transparant. Staatsbosbeheer is ook transparant. Ook de boswachter. Hij zag Staatsbosbeheer knikken, dat willen ze best wel doen. Dus dan wordt er met elkaar een schouw georganiseerd. Uit zijn hoofd zijn er 247 bomen, dus dat moet even goed georganiseerd worden. Wat hem betreft, wordt het gewoon gedaan en wordt het met Staatsbosbeheer samen opgetuigd. De wethouder denkt dat hij alles beantwoord heeft.

De voorzitter complimenteert de commissie, dat men zich keurig heeft gehouden aan de twee minuten, dat is fijn, behalve de wethouder, maar die had nog heel veel vragen. Het staat de raadsleden vrij om richting de eerstkomende raad actie te ondernemen om met een motie vreemd aan de orde te komen of anderszins. Hij bedankt de mensen op de publieke tribune voor hun interesse en betrokkenheid. Wat is de gemeente zonder betrokken bewoners? Dank daarvoor. Het staat hen vrij om nu naar huis te gaan, maar het is best eens de moeite waard om een hele commissievergadering bij te wonen. Dank u wel. Mevrouw Van der Knaap vraagt wanneer ze antwoord op haar vragen krijgt. De voorzitter legt uit, dat daar geen ruimte voor is in de commissievergadering. Mevrouw Van der Knaap vraagt alleen wanneer ze antwoord krijgt op die 5 punten, die ze aan het eind genoemd heeft. De voorzitter legt uit, dat dat aan de commissie is. Het is niet zo, dat insprekers allerlei opdrachten mee kunnen geven. Dat wordt een afweging van de commissie, in hoeverre zij daar op reageren. Mevrouw Van der Knaap wil alleen nog zeggen, dat Staatsbosbeheer dus uitvoerder en adviseur is. De voorzitter wil de discussie nu echt beëindigen.

5.a Brief provincie Zuid-Holland inzake aanbod sociale woningvoorraad

Wethouder Arends vindt het fijn, dat ze even een aanvullende toelichting kan geven op de brief, die de raad onlangs van het college heeft ontvangen. Lansingerland groeit in een passend tempo naar een omvang van 75.000 inwoners. Daarbij wil men de inwoners aansprekende, uitnodigende en bereikbare woningen aanbieden in een aantrekkelijk woon- en leefomgeving. Passend bij de identiteit van Lansingerland en passend bij de vraag. In het woonbod aan de regio is een uitgebalanceerd woonbeleid verwoord. Daarvan maakt uiteraard ook de huisvesting van de sociale doelgroep onderdeel uit, want het belang van een vitale regio met een sociale woningvoorraad, die zo evenwichtig mogelijk is gespreid, wordt onderschreven. Met het bod wordt een grote verantwoordelijkheid genomen als het gaat over huisvesten van de sociale doelgroep. Niet alleen voor de eigen behoefte, maar ook voor die van de regio. De gemeente voegt 770 tot 1020 nieuwe woningen aan het sociale segment toe. Met de huidige coöperatievoorraad van 4000 sociale huurwoningen is dat 25%. En in het meer evenwichtige scenario is dat een stap van 30%. Bovendien wordt niet alleen gestuurd op toevoeging van sociale woningbouw, maar ook op de doorstroom. Het behoud en het optimaal benutten van de huidige sociale voorraad. Waar men kansen en vragen zien, wordt onderzocht waar eventueel meer toegevoegd kan worden. Denk aan inbreidlocaties en aan herontwikkelingen. In Bleiswijk is men op dit moment bezig met het uitzetten van een woningbehoefte onderzoek ook t.b.v. de visievorming van de ontwikkeling van Bleiswijk. Dus eigenlijk een heel brede aanpak. De voorzitter denkt dat de wethouder nu een voorschot neemt op de discussie en dat is niet de bedoeling. Het zou gaan om een korte toelichting. Wethouder Arends rondt bijna af. Lansingerland biedt in haar unieke ligging en karakter volop kansen voor de toekomst en kent tegelijk uitdagingen. De gemeente heeft een geschiedenis met Vinex en een crisis op de woningmarkt. Dat heeft impact gehad op de keuzes, die in Lansingerland gemaakt zijn. Vanuit deze context zijn de ambities m.b.t. de toekomstige groei voor de gemeente geformuleerd in het bod. Dank u wel.

De voorzitter geeft het onderwerp graag ter discussie.

De heer Muis vindt de toelichting van de wethouder ontzettend sympathiek bedoeld, maar hij dacht dat er extra informatie zou komen of een actualiteit. Dat zit er echter niet bij, dus wat hem betreft, ondanks het gloedvolle betoog, hoeft dat voor hem niet, want alle informatie staat in de stukken. Het gaat om de brief en het standpunt van de provincie. Die heeft de plannen niet afgekeurd, maar wel beoordeeld en niet aanvaard. Dat klinkt ongeveer hetzelfde. Los daarvan, de provincie vraagt aan het college onder dreiging van de inzet van provinciale instrumenten te verkennen welke mogelijkheden er zijn om meer richting evenwicht te bewegen. Dus in het slechtste geval gaat de provincie de gemeente voorschrijven wat het percentage sociaal bij nieuwbouw moet zijn. Dat lijkt D66 een onwenselijke situatie. Alleen al, omdat de gemeente er dan niet meer zelf over gaat. Zoals de wethouder heeft gezegd voldoet de gemeente met het bod tussen de 770 en 1020 sociale huurwoningen aan het referentie-scenario en dat is niet een evenwicht-scenario en dat is vooral voor eigen behoefte. Dus om nou te zeggen, dat de gemeente daarmee heel veel bijdraagt aan de regio is wel moeilijk uit te leggen. Dat vindt de provincie ook, want die zegt dat de gemeente onvoldoende mee helpt om de sociale behoefte evenwichtig te spreiden in de regio. Daarvoor zou dan een toevoeging van 3.262 nodig zijn. Dat lijkt D66 ook een beetje erg veel, dus dat is te ambitieus. Maar het verschil van 2.242 woningen is volgens D66 ook nog te groot. Daar gaat de discussie over. D66 heeft technische vragen gesteld. Daaruit wordt niet duidelijk wat de provincie dan wel wil, maar dat ze een nieuw bod verwachten lijkt hem evident. De vraag is dan: wat is dan haalbaar? 3B Wonen is vanavond vertegenwoordigd. Hij hoort dan ook graag van het college in hoeverre ze al over deze brief met dit standpunt met 3B Wonen de discussie aangegaan zijn. Hoe zitten zij daar in? Welke mogelijkheden zien ze? Wat hebben ze nodig van college en raad om er iets aan te doen? Partijen zijn ook uitgenodigd, dus het lijkt hem heel goed dat inderdaad alle fracties zelf met 3B Wonen in gesprek gaan, los van de opdracht die bij het college ligt vanuit de provincie. D66 is het overigens eens met het college dat meer evenwicht niet alleen uit de nieuwbouw van nieuwe sociale huurwoningen hoeft te komen. Doorstroming binnen de bestaande voorraad is ook een mogelijkheid. Maar als hij het goed begrijpt, zit dat al in het initiële bod wat gedaan is, die 120 woningen. De vraag is wel hoe dit gemonitord kan worden en of het het gewenste effect heeft. Dat zit dus al in het oorspronkelijke bod. Conclusie van het recente gesprek met de provincie is dus dat het college met spoed op zoek moet naar mogelijkheden om meer sociale woningen toe te voegen aan de voorraad. Dat lijkt D66 prima. D66 wordt graag goed op de hoogte gehouden van de inzet en voortgang van het overleg met de provincie. D66 gaat zelf graag het gesprek aan met 3B Wonen. Dank u wel.

De heer Jumelet begint met: waar een wil is, is een weg. In dit geval is de vraag die WIJ stelt: is die wil er eigenlijk wel? Wat bedoelt hij daarmee? Het oordeel van de provincie is toch wel vrij hard en dit wordt in de brief van de gemeente eigenlijk toch wel wat afgezwakt. WIJ vraagt zich af wat de onderliggende argumenten van het college zijn om maar te blijven richting dat lagere aantal ofwel dat referentiemodel. De vraag is: waar is het college nu eigenlijk bang voor? In de brief zijn allerlei waardenoordelen te lezen en argumenten. Soms denkt hij: het moet toch niet gekker worden. Hij leest een zin: tenslotte spelen er

meer zaken zoals financiële haalbaarheid, bouwclaims, de fase van contractgrootte van het plan en het parkeren. Nou ja, zeg. Dus mensen in de sociale woningbouw rijden dus blijkbaar in meer auto's, dus er moeten meer parkeerplaatsen gerealiseerd worden. Wat is dat nou voor argument? Alsof mensen in niet sociale woningbouw geen auto zouden hebben. Dat begrijpt hij even niet, wat is dat nou voor argument? Misschien kan de wethouder uitleggen wat ze daar nou mee bedoelt. Ook zo'n zin: wij vinden het daarbij belangrijk om onze identiteit te behouden. Ja, betekent dat dan dat deze gemeente een soort enclave is in de regio met dure woningen. Wil men er een hek omheen zetten? Of wil men inderdaad die diversiteit hebben? Dat laatste zit in de naam van WIJ. WIJ zoekt de verbinding. Dat is juist de diversiteit. WIJ wil juist niet anders zijn dan anderen, in de zin van een soort enclave binnen de regio. De gemeente zit in die regio, er zijn afspraken gemaakt in de regio. Waarom wil de gemeente nu een andere soort positie innemen? Die zin m.b.t. het behouden van identiteit begrijpt hij niet. Misschien kan de wethouder duiden wat er nou precies mee bedoeld wordt. 3.000 sociale woningen moet toch mogelijk zijn, mits het goed ingepast wordt. Maar draai de redenering eens om. Laat men mee geven in het gesprek of in de brief, die straks richting provincie gaat: 3.000 woningen willen wij, gaan we ook doen, op een creatieve manier. Maar misschien kan er wel een aantal voorwaarden mee gegeven worden: gezien de lange wachttijden voor onze eigen inwoners, de jongeren die de woningmarkt op willen, wij willen 50% of 20% of 30%, dat onze eigen jongeren of senioren of eigen inwoners voorrang krijgen bij de toewijzing van die woningen. Wellicht is dat mogelijk in afspraak met de provincie en binnen de regio. Maar de redenering in de brief is wat doel-redeneren. Hij is benieuwd naar het tweede gesprek, in mei of juni. Hij vindt het een wat rare reactie. De heer Muis zei het al. Er komt een flinke reactie en dan doet men net of er een vraag komt. Nee, men wordt gewoon op het vestje gespuugd door de provincie. Dank u wel.

De heer Van der Stelt was ook een beetje op zoek, in de woorden van de wethouder, wat nu het nieuwe was. Hij wil haar wel complimenteren met de fantastische pitch, die ze heeft gehouden, want de inhoud klonk gewoon als een klok. Dus bij deze. Wat betreft de reactie van de provincie op het eerder gedane aanbod: ja, hij was eigenlijk hartstikke blij om te lezen in het stuk van de provincie dat de gemeente qua percentage al boven het streefpercentage zit wat deze coalitie in het coalitieakkoord heeft opgenomen. In die zin denkt hij: dat gaat goed zo. De heer Meester merkt op, dat de percentages niet vergelijkbaar zijn. In die 23% zitten ook goedkope koopwoningen. De heer Van der Stelt vraagt of hij in zijn bijdrage dan de exacte percentages kan weergeven. Desalniettemin houdt hij zijn vreugde toch nog even vast. Hij wil niet zeggen dat de gemeente er is en rustig achterover kan gaan leunen. Maar met de aanpak zoals ook verwoord in het aanbod denkt hij dat recht gedaan wordt aan wat deze coalitie voorstaat met het woningbeleid, een evenwichtig beleid. Sociale woningbouw is belangrijk, maar om zondermeer een verdubbeling in te zetten, dat gaat helemaal scheef. Het CDA vindt dat er dan echt geweld wordt gedaan hetgeen men voorstaat. De heer Jumelet vraagt wat er dan scheef gaat volgens het CDA. De heer Van der Stelt legt uit, dat de verhouding sociale woningbouw en overige woningbouw, zoals starterswoningen e.d., helemaal mank gaat. WIJ wil solidair zijn met alles en iedereen. Het CDA vindt Lansingerland met de diversiteit aan mensen en woningbouw en met het ingezette beleid goed. Het geeft geen pas om in te gaan op een gewenst referentiemodel. Hij weet niet wie dat wenst, maar het CDA in ieder geval niet. De heer Xhemaili vraagt zich af wat er zo erg is aan meer sociale woningbouw en sociale koop in de gemeente. Hij ziet het probleem helemaal niet. Kan dat toegelicht worden? De heer Van der Stelt legt uit, dat het de gemeente heel veel geld kost. Dan kan men zeggen, dat dat niet zo belangrijk is, maar dat vindt het CDA wel belangrijk, want de rekening moet wel opgebracht worden. Misschien is het opgevallen dat Rotterdam heel veel sociale woningbouw laat vervallen. Rotterdam wentelt dat o.a. op Lansingerland af. Dat vindt het CDA geen goed idee. De heer Xhemaili wilde vragen welke rekening hij bedoelde, maar dat heeft hij al min of meer uitgelegd. De heer Jumelet vindt het wel bijzonder dat het CDA binnen de regio feitelijk afstand neemt van het woord solidariteit ten opzichte van andere gemeenten. Daar waar Rotterdam wellicht in het verleden meer de last gedragen heeft en nu wellicht inderdaad een beroep doet op de omgeving, dan wordt niet thuis gegeven. Dat is toch wel heel bijzonder, dat het CDA feitelijk afstand neemt van solidariteit binnen de regio. De heer Van der Stelt denkt dat er een hele verhandeling over solidariteit gehouden kan worden. Het CDA staat een beleid voor, ook met deze coalitie. Het CDA vindt dat getracht moet worden daar op een evenwichtige manier invulling aan te geven. De heer Meester heeft ongetwijfeld gelijk, dat de percentages niet vergelijkbaar zijn, maar het CDA vindt dat de gemeente het in die zin goed doet. Hij is niet gekozen om de solidariteit binnen Zuid Holland te bevorderen, maar om de solidariteit binnen Lansingerland te bevorderen.

De heer Kampinga wil graag even een aantal dingen langs lopen. De brief die geschreven is aan de raad in reactie op de brief van de provincie: daar kan de VVD zich uitstekend in vinden. Een aantal dingen speelt hier een rol in, bijvoorbeeld identiteit. Maar graag even heel kort. Op 4 december heeft de commissie hier over dit onderwerp gesproken. De voorraad sociale woningen en het bod wat de gemeente heeft gedaan. Het referentiescenario baseert zich op de woonwensen. Oftewel: een consumentengericht vraaggericht scenario. Volgens de VVD is dat voor Lansingerland het leidend principe. De vraag, oftewel de behoefte, de eigen behoefte van Lansingerland. Raadsleden zitten hier in het belang van

Lansingerlanders. De heer Jumelet merkt op, dat hij toch ook in de vorige raadsperiode de woonvisie heeft ondertekend. Daarmee neemt hij feitelijk afstand van de woonvisie, de regionale inbedding van Lansingerland. Hij begrijpt het even niet. Hij is toch een deel van het geheel, als gemeente Lansingerland. De heer Kampinga merkt op, dat mensen hier in eerste instantie Lansingerlanders zijn. De VVD vindt Lansingerland, de drie dorpen, die geschiedenis, belangrijk. De identiteit. Daar kunnen ook hele mooie verhalen over gehouden worden, maar dat zal hij nu maar niet doen. De VVD wil het referentiescenario als uitgangspunt nemen. Als dat letterlijk doorgevoerd wordt. De heer De Groot is heel erg benieuwd naar de definitie van een Lansingerlander. Is dat iemand, die hier geboren is? Is dat iemand, die hier 5 jaar woont? Is dat iemand met een Nederlandse nationaliteit? Kan dat uitgelegd worden? De heer Kampinga is in Jakarta geboren, maar hij noemt zichzelf toch een Lansingerlander. Iemand die hier woont, iemand die hier geboren wordt ook. Heel veel mensen die hier wonen, zijn Lansingerlanders. Dat is het eerste primaire belang voor de volksvertegenwoordigers, om de belangen van de inwoners van Lansingerland te dienen. Die vraag wordt altijd gesteld en nu ook weer. Dank u wel. Mevrouw Citterbartova merkt op, dat in de opvatting van de heer Kampinga niemand eigenlijk naar Lansingerland mag komen, want hij is geen Lansingerlander. Het is niet in het belang van Lansingerlanders om nog iemand naar binnen te halen. De voorzitter verzoekt dat de heer Kampinga zijn betoog af maakt, anders wordt het lastig voor hem om de rode draad vast te houden. De heer Kampinga vervolgt. Bij een meer evenwicht scenario bouwt men veel sociale woningen o.a. voor mensen van buiten Lansingerland. Die worden als het ware aangezogen, om het even economisch te noemen. De heer Jumelet wil interrumpen, maar de voorzitter wil dat de heer Kampinga zijn betoog af maakt. De heer Kampinga merkt op, dat men het aantal sociale woningen gelijk wil verdelen. In Rotterdam is het 60%, dat moet naar beneden, dus het moet hier keihard omhoog. Daar is de VVD niet zo van, eerlijk gezegd. Natuurlijk moet er wat gedaan worden. ABF, het onderzoeksbureau, concludeert dat de omvang van de sociale voorraad bij het evenwichtsscenario dusdanig groot wordt, dat die voorraad kwetsbaar wordt en minder efficiënt benut. Dat komt uit het onderzoek. Dat kan samen gevat worden. Bij het referentiescenario gaat het over 282 extra woningen. Lansingerland gaat voor 1020. Dus dat is eigenlijk het referentie-plus scenario. Daar is de VVD ook voor. Dat staat ook in de brief, dat is het bod. De VVD is niet als principe voor evenwicht, of gelijkheid, maar hij is niet zo van dat woord. Wel van gelijkwaardigheid, maar dat is een ander verhaal. Men moet niet alles gelijk willen maken. Lansingerland is met zijn drie dorpen iets anders dan een grote stad als Rotterdam. Afgelopen weekend las hij in het AD een groot artikel, dat Rotterdam 450 sociale woningen sloop, terwijl ze er 350 voor terug zetten, dus 100 naar beneden. Dat zijn allemaal sociale woningen. Waar moeten die mensen naar toe? Moeten die allemaal automatisch hier naar toe? De heer Jumelet vindt het lijken alsof de gemeente zich moet beschermen tegen mensen die in een sociale huurwoning leven. De heer Kampinga vraagt wie dat zegt. De heer Jumelet hoort toch een bepaalde ondertoon van 'die mensen moeten dan naar Lansingerland'. Alsof dat iets engs is. De heer Kampinga vindt het bijna asociaal van Rotterdam, dat ze die mensen gewoon weg duwen, eruit duwen. Dat vindt hij asociaal. Want daar komt het gewoon op neer. Die mensen hebben er enorme bezwaren tegen, ze halen er advocaten bij, om te voorkomen dat die woningen gesloopt worden. De heer Jumelet had nog een tweede zin, maar hij werd onderbroken. Hij is benieuwd, stel dat Wilderszijde bebouwd wordt met koopwoningen, is de VVD dan ook zo fors in zijn betoog als het gaat om mensen van buiten Lansingerland? Dan denkt hij, dat ze hier van harte welkom worden geheten. De heer Kampinga zegt dat er niets mis mee is, bijna iedereen hier komt van buiten. Daar is niets op tegen. Alleen, als het geforceerd gebeurt, zoals in de hele grote stad Rotterdam, waar sociale woningen leeg geduwd worden, om luxere woningen terug te gaan plaatsen. Mevrouw Citterbartova denkt dat de heer Kampinga eigenlijk, met zoveel woorden, zegt dat hij wil kiezen wie hier mag komen wonen. Dat is toch niet de bedoeling. De heer Kampinga zegt dat dit natuurlijk niet zo is. Onlangs is hier besloten m.b.t. middenhuur. Het wordt allemaal zo fragmentarisch besproken. Het is een onderdeel van de hele woningmarkt. Middenhuur is ook een heel belangrijk aspect, waarmee het behoud van sociale woningen wordt beoogd, scheefwoners worden aangepakt. Allerlei dingen om de woningen die er zijn optimaal te benutten. En er worden er ook nog eens 1020 bij gebouwd. Dat is het positieve verhaal. Tot slot wil hij nog wat opmerken. Er is een bestuurlijke opdracht om Bleizo west te onderzoeken, wat daar nou eventueel verstandig is, bedrijven of woningbouw. Dat is natuurlijk ook nog een optie, mocht het woningbouw worden. De heer Dieleman vraagt of dit betekent dat de VVD voorstander is van woningbouw op Bleizo west. De heer Kampinga gaf aan, dat er een onderzoek is, waarvan nog niet zeker is wat daar uit komt. De conclusie kan ook 'bedrijven' zijn. De heer Dieleman hoort de heer Kampinga vaker deze voorzet doen richting Bleizo west, alsof de VVD aan het voorsorteren is op woningbouw daar. Dus hij stelt heel open de vraag aan de heer Kampinga: is dat een wens van de VVD, dat daar woningbouw gerealiseerd wordt? De heer Kampinga is academicus en wil alle mogelijkheden die momenteel voor liggen, open houden. Hij noemt hem even als optie, als mogelijkheid. Hij zegt niet, dat het er komt, maar het zou kunnen. De heer Muis vindt het wel interessant, want de commissie hier adviseert. Of het van de heer Kampinga een advies is aan het college om Bleizo west mee te nemen in die discussie met de provincie. De heer Kampinga zegt dit niet. Maar als het zo geformuleerd wordt, kan men het in de achterzak houden misschien, als ze echt heel vervelend gaan doen.

De heer Meester probeert een iets andere toonzetting te nemen. In het coalitieakkoord is een doel gesteld van 20%, de heer Van der Stelt refereerde er al even aan, voor sociale huurwoningen. Het gaat om sociale huurwoningen in Lansingerland. Dat heeft de gemeente op dit ogenblik niet, want het is 18,5%. In het coalitieakkoord staat ook, dat de coalitie graag genoeg koopwoningen wil voor starters. De intentie van het coalitieakkoord is dus, wat hem betreft, duidelijk. Iedere jongere in deze gemeente, die op zichzelf gaat wonen, moet binnen Lansingerland een betaalbare en passende woning kunnen vinden. Maar dat geldt ook voor ouderen, die verkassen. Men heeft ongetwijfeld het verhaal gevolgd van ex-collega Martin de Hoog van de CU, die niet hier iets naar zijn gading kon vinden. Het beeld van de sociale woonvoorraad, wat oprijst uit de brief van de provincie, komt daarmee niet overeen. De sociale woonvoorraad van 23%, die feitelijk al te krap is, daalt bij het bod wat Lansingerland in oktober vorig jaar heeft gedaan naar 21%. De cijfers in de bijlagen kloppen daarbij, dus hij snapt niet helemaal waar de wethouder het over heeft als ze 25% noemt. Hij wil overigens ook even de heer Kampinga op de hoogte brengen van een mededeling, die mevrouw Jeanette Baljeu, ook VVD, gedaan heeft tegen zijn buurman de heer Blonk, dat Lansingerland echt meer sociale huurwoningen moet bouwen. De heer Kampinga merkt op, dat zij Rotterdams is. De heer Meester merkt dan kennelijk weinig eenheid in de VVD. Hij wil ook nog even inhaken op de discussie, of er wel of niet mensen van buiten mogen komen wonen. Bij de vorige raadsvergadering, waar hij niet bij aanwezig was, is er gediscussieerd over het ophangen van de vlag hier. Hij zou tegen gestemd hebben, omdat hij vindt dat de vlag van de Verenigde Naties hier zou moeten hangen dan, indachtig wat Erasmus zei: de wereld is mijn vaderland. Dit betekent wel dat men in ieder geval t.a.v. Nederland inclusief wil zijn. Dat is dus niet alleen Lansingerland. Het enige wat de heer Kampinga betoogt, is raadsleden er in eerste instantie zijn voor de mensen die hier wonen, die allemaal hun wensen, verlangens hebben, kinderen en ouderen. Dan vindt hij de heer Meester niet op zijn weg. L3B is het er volledig mee eens, alleen is het zo dat de gemeente wil groeien naar 75.000. Dat betekent dat er nog ruim 13.000 bij zouden moeten en de bevolking van Lansingerland is niet zo productief dat ze dat in de tussentijd zelf regelen. Die daling naar 2030 van 21% vindt L3B niet acceptabel. De wachtlijsten voor huurwoningen moeten verkort worden. Ook inwoners met een kleine beurs moeten binnen Lansingerland iets kunnen vinden. Het college stelt in zijn brief van 30 april dat de provincie het bod nog niet heeft afgekeurd, maar het is ook geen goedkeuring. L3B vindt dat er een zodanig bod moet worden gedaan, dat niet alleen de goedkeuring van de provincie verkregen wordt, maar ook dat de intentie van het coalitieakkoord gerealiseerd wordt. L3B gaat er dan ook van uit, dat de insteek van het college in de verdere gesprekken met de provincie zal zijn om deze doelen te bereiken. Dan wil hij nog even een staat uit de brief naar voren halen, de heer Jumelet deed dat ook al. In die brief van 30 april staat: wij vinden het daarbij belangrijk om onze identiteit te behouden. Einde citaat. Wat bedoelt het college daarmee? Over welke en wiens identiteit gaat het? L3B verzoekt de wethouder om een omschrijving te geven van wat volgens het college 'onze identiteit' is, wat de invloed van het woningbouwprogramma daarop kan zijn en waarom het belangrijk is, dat die identiteit behouden blijft. Daar wil hij het voor de eerste termijn bij laten. Dank u wel.

De heer Dieleman hoopt, dat hij vannacht kan slapen na deze laatste woorden van de heer Meester, want als hij nadenkt over wat de Lansingerlandse identiteit is, gaat hij daar wel een tijdje over doen. Dat lijkt hem geen eenvoudige vraag, maar wethouder Arends is met zo'n mooie inleiding begonnen, dat ze er ongetwijfeld zo meteen een goed antwoord op kan geven. Ja, sociale woningbouw. Een aantal maanden geleden is hier over gesproken, toen het bod voor lag. Het bod is hier met elkaar besproken in deze commissie. Toen is in meerderheid aangegeven, dat men zich kon vinden in het bod wat door het college is gedaan. Er is over onderhandeld met gemeenten in de regio, men is er met elkaar uitgekomen. Men begon met twee scenario's die heel erg uit elkaar liepen. Dat referentiescenario, waarin iedereen maar heel weinig ging bouwen, waarbij Lansingerland onder de 20% zou zakken. Het meer evenwichtscenario, waarin Lansingerland gigantisch veel sociale woningen zou moeten gaan bouwen. Het is op een mooi middenstuk uitgekomen. Wat de CU betreft was dat een goed bod. Ergens baalde hij dus een beetje van de brief van de provincie. Het is echt niet gek, dat de provincie aan de gemeente vraagt om nog eens in gesprek te gaan gezien de opgave in de regio om te kijken of de gemeente toch niet een iets grotere bijdrage kan leveren. De heer Muis vond dit wel heel vriendelijk geformuleerd 'kunnen we nog eens met u in gesprek'. Ze zeggen gewoon: dit accepteren we niet, kom met een beter bod. Dat leest hij. De heer Dieleman gaf ook aan, dat hij baalde van de brief, want hij had zich goed kunnen voorstellen dat de provincie juist dat aan de gemeente had gevraagd: joh, Lansingerland, kunnen we kijken of er meer mogelijk is? Dat is de wens, die hij graag had gezien. Lansingerland, u heeft uw best gedaan, u heeft onderhandeld met de gemeenten in de regio, u heeft een bod gedaan wat hoger is dan het referentiescenario, er zit misschien nog meer ruimte in, laten we daar nog eens verder gaan verkennen met elkaar wat er mogelijk is. Dat is ook wat de CU het college wil mee geven. Praat er vooral over met de provincie, ook omdat de provincie het plan nog niet heeft afgekeurd. Ondanks de felle toon van de brief, zit er nog wel ruimte voor gesprek in, lijkt het. Het is nog geen afkeuring, het is op dit moment geen goedkeuren. Dat even over het voortraject. De gemeente blijft rond die 20%, het gaat naar 21%. Dat

is in lijn met wat in het coalitieakkoord is afgesproken. Het is in lijn met wat de meerderheid van de raad heeft aangegeven, wat ze voor zich zien als percentage sociale woningbouw in Lansingerland. Daar kan de CU zich wel iets bij voorstellen. Uiteraard kan de gemeente altijd in gesprek met de provincie over de mogelijkheden om meer sociaal te bouwen. Waar de CU van af wil, is dat het debat heel vaak heel emotioneel gevoerd wordt. Het debat wordt in de raad gevoerd, hij gaat even chargeren, voor de collega's van de linkse partijen, dan roepen de linkse partijen: er moet veel meer sociaal gebouwd worden. Dan roepen de partijen aan de rechterkant van het politieke spectrum: nee, we doen al meer dan genoeg. Even gechargeerd, hè. Op de een of andere manier slaagt men er dan met elkaar niet in om het debat heel rationeel en heel feitelijk te voeren. Want continu wordt geroepen: dat gaat heel veel kosten. Ja, heel veel kosten, dat is nog niet echt heel concreet. Wat gaat dat dan kosten? De heer Jumelet vindt dat WIJ als middenpartij vrij rationeel is. Als er een beroep gedaan wordt op het lid zijn van een regio of onderdeel zijn van een regio, een stuk solidariteit, dat is geen emotie, dat is gewoon fatsoen. De heer Dieleman zegt dat de CU zich hier van harte bij kan aansluiten. Daar is de CU het geheel met WIJ eens. Waar het om gaat is, als er gezegd wordt, dat het heel veel gaat kosten, vaak niet helder is waar het dan om gaat. Tenminste, hij heeft dat niet helder. De heer Meester herinnert zich, dat er wel eens een discussie hierover geweest is. Misschien is er wat inflatie geweest, maar het gaat per sociale huurwoning om € 30.000. Dus het getal is best wel bekend. Dat lijkt heel veel, maar dat moet uitgesmeerd worden over de 40 jaar waarin zo'n woning afgeschreven wordt. Bovendien, doordat de sociale huurwoningen wat compacter zijn, is er per vierkante meter ook meer OZB-opbrengst. Het valt allemaal wel mee. De heer Dieleman is heel blij, dat de heer Meester dit soort cijfers paraat heeft, hij had niet anders van hem verwacht. Zelf had hij ze niet. Ook in de stukken die besproken werden, stonden ze niet. Wat de CU graag zou willen zien, is dat als er een debat gevoerd wordt over de vraag of er meer sociaal mogelijk is, dat er dan ook verschillende scenario's voor liggen. Stel dat de gemeente doorgroeit naar 25% sociale woningbouw, hij zegt niet dat de CU voor is, maar het is een geluid wat hier af en toe klinkt, wat betekent dat dan? Hoeveel gaat dat de gemeente kosten? Wat betekent dat voor de ruimtelijke opgave, die de gemeente in de wijken heeft. Wat betekent dat voor de grote uitbreidingslocaties? En eventueel voor de inbreidingslocaties? De heer Kampinga heeft een aanvulling op wat de heer Dieleman zegt. De provincie stelt in de brief, na dat alle gemeenten hun bod hebben ingebracht, dat de regio als geheel voldoet aan de gestelde voorwaarden. Dus de hele regio voldoet. Nu komt trap twee. Nu wil de provincie het nog meer gelijk. Dat is eigenlijk de tweede trap. Eigenlijk is het over de hele regio kloppend, leest hij in de brief. Dat wilde hij nog even mee geven. Dank u wel. De heer Dieleman had het vermoeden, dat de heer Kampinga een extra termijn nodig had, want hij ziet de link niet met wat hij aan het zeggen was, dus hij gaat gewoon door. Dat is dus de vraag aan de wethouder: is het mogelijk om zo'n overzicht aan de raad te presenteren? Welke scenario's er zijn, wat het betekent, financieel, ruimtelijk, sociaal mogelijk. Kan er zo'n scenariostudie gemaakt worden? Dat is dus de concrete vraag aan de wethouder. Mevrouw Citterbartova vindt de vraag van collega Dieleman fantastisch. Ze zou eraan willen toevoegen: wat betekent het voor de wachtlijsten bij de woningbouwcorporaties? Dat lijkt haar wel een heel terechte vraag. Dit lijkt de heer Dieleman een terechte toevoeging van mevrouw Citterbartova. Daar bedankt hij haar voor. Op dat moment weet men met welke inhoud het gesprek gevoerd kan worden met de provincie. Dat lijkt hem een veel nuttiger manier om dat te doen. Tot slot. De provincie dreigt een beetje in hun brief. De heer Muis gaf het ook al aan, het is best een felle brief. De provincie schrijft: anders maken we gebruik van ons ruimtelijk instrumentarium. Hij weet niet precies wat de mogelijkheden van de provincie zijn om in te grijpen in de gemeente. Dus ook een vraag op dat punt aan de wethouder. Wat kan de provincie dan doen, als ze daar echt gebruik van willen maken? De heer Muis heeft in zijn eerste termijn gezegd, dat zij de gemeente voor kunnen schrijven welk percentage sociaal gebouwd moet worden in nieuwbouwplannen. Daar komt hij in zijn tweede termijn op terug, of de gemeente dat risico wil nemen. De heer Dieleman zou iets meer duiding van de wethouder willen horen, of vanavond of in de scenario's waar hij om gevraagd heeft. Dat zal dan ook gevolgen hebben voor de grondexploitatie. Wat doet dat dan? Dat zijn de vragen die dit soort kreten van de provincie bij hem oproepen. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartova is blij, dat de wethouder zich aan de afspraak heeft gehouden en dit onderwerp op de agenda heeft gezet. Dat was allemaal n.a.v. de brief in de vorige commissie, de brief van de provincie over het besluit om het woningbouwprogramma nog niet goed te keuren. Dat is de strekking van de brief. Het onderwerp was toen aangekaart, omdat men het gevoel had informatie te missen of te laat kreeg. Bij het lezen van de brief van het college heeft ze het gevoel dat ze teveel informatie krijgt, eigenlijk teveel tekst, waar niet zoveel in staat. Ze wordt een beetje verdrietig. Het wordt ook door andere collega's aangegeven. Er staat namelijk met zoveel woorden, dat Lansingerland als gemeente het principe van evenwichtig aanbod aan sociale woningbouw in de regio volledig onderschrijft, maar vindt dat het bereiken van de evenwichtige spreiding maar door andere gemeenten gedaan moet worden, omdat meer sociale woningbouw niet past bij de identiteit. Dat is al meerdere keren genoemd vandaag. Omdat meer sociale woningbouw een goede mix van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit bedreigt. Het staat er echt. Het klinkt hard, maar het staat er echt. Men kan zich voorstellen, dat dit niet de

opvattingen van GL zijn. Het college geeft aan, dat er al een eerste verkennend gesprek is geweest, een gesprek op ambtelijk niveau. Daar is niet zoveel afgesproken, behalve dat er nog een gesprek volgt voor de zomer. Ze vraagt zich af of dat überhaupt zin heeft. De provincie vraagt nadrukkelijk aan het college om zijn best te doen en naar mogelijkheden te zoeken om meer sociale voorraad toe te voegen. Het verschil is groot, ongeveer 2.700 woningen tussen het referentiescenario en meer-evenwicht scenario. Als ze de brief leest, kan ze niet anders dan concluderen, dat het college star vast houdt aan het beperkte aanbod aan de regio en geenszins van plan is op enige manier het plan te wijzigen. Of vergist ze zich? Kan wethouder Arends oprecht aangeven dat ze bereid is om te zoeken naar de mogelijkheden om meer sociale voorraad te bouwen? Ze heeft in de toelichting, wat ze geen toelichting vond, aangegeven dat bij plannen gekeken wordt naar mogelijkheden. Maar dat zijn kleine aantallen, dat zet geen zoden aan de dijk. Het gaat over een groot verschil tussen wat gewenst is, in ieder geval vanuit het standpunt van de provincie. Is de wethouder echt bereid om het deel van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor een meer evenwichtige spreiding te nemen? Ze heeft die indruk nog niet, maar ze laat zich graag door de wethouder overtuigen van het tegendeel. Dank u wel.

De heer Xhemaili merkt op, dat het woord solidariteit al een paar keer gevallen is. Voor de PvdA zijn solidariteit in de regio en een evenwichtig aanbod in verschillende prijsklassen een belangrijk uitgangspunt, zodat iedereen een gelijke kans krijgt om in deze prachtige gemeente te wonen. Ongeacht of iemand hier is geboren, net woont of van buitenaf komt. Iedereen moet een kans hebben om hier te wonen. 20% sociaal is nog steeds de minimale norm ten opzichte van de totale woningvoorraad. Om meer evenwicht op de regionale sociale huurmarkt te krijgen, zijn zeker minimaal 1.500 extra sociale huurwoningen in Lansingerland nodig op een totaal van 7.000 te bouwen nieuwe huizen. De PvdA hamert er al jaren op, dat de gemeente Lansingerland te weinig bouwt, dus dat geluid is niet nieuw. En te weinig divers. Dit betekent dus te weinig sociaal. De PvdA vond de ambitie van 20% totaal niet ambitieus en dat blijkt ook uit de reactie van de provincie, want die is niet mals. Het college wordt op de vingers getikt, omdat het college niet voldoende evenwichtig sociaal bouwt. Dat zal waarschijnlijk door de provincie niet geaccepteerd worden, ook al gaan er gesprekken gevoerd worden met de provincie. Omdat men voor een grote maatschappelijke uitdaging staat in de regio om voldoende en divers te bouwen. Er is druk op de ketel en de druk wordt alleen maar groter, zeker in Lansingerland. Hij heeft een aantal vragen aan de wethouder. Wat gaat de wethouder doen om deze druk weg te nemen en om aan de gemaakte afspraken in de regio te kunnen voldoen? Zeker gezien het feit dat jongeren op zoek zijn naar een gepaste woning. De heer Dieleman merkt op, dat het bod de gemaakte afspraken in de regio zijn. Alle wethouders wonen in de regio hebben hun handtekening gezet. De regiogemeenten waren het er mee eens. Zij konden leven met het bod wat Lansingerland gedaan had, ze hebben ermee ingestemd. De heer Xhemaili begrijpt de vraag, maar blijkbaar is de provincie er niet tevreden over. Toch klopt er iets niet. Hij komt nogmaals terug op de identiteit. Hij citeert: wij vinden het daarbij belangrijk onze identiteit te behouden. Hij vraagt zich dan af wat het college daarmee bedoelt. Bedoelen zij daarmee, dat sociale huurders minder waardig zijn of hier niet welkom zijn? Het wrong een beetje. De heer Kampinga kan een heel sterk voorbeeld noemen bij de identiteit van Lansingerland. Als er nou één dorp is hier, van de drie, waar heel sterk een eigen identiteit is, dat bedoelt hij positief, dan is dat Bleiswijk. Dat mag toch? Men mag toch een identiteit hebben? De voorzitter vindt dit geen interruptie, maar een klein tussentijds debatje. Hij verzoekt de PvdA om verder te gaan. De heer Xhemaili zegt dat er niets mis mee is, maar het klinkt zo negatief. Hij gaat door. Klopt het dat er alleen sociaal kan worden gebouwd voor de plannen die nog niet vast liggen in contracten met projectontwikkelaars? Welke optie heeft de wethouder om tot een oplossing te komen? Zijn er nog mogelijkheden op Wilderszijde om extra sociaal te bouwen? Of op kleine bouwlocaties, zoals Hordijk, om een hoger percentage sociale huur te halen? Of koop mag in dit geval ook, om een grote inhaalslag te maken. Hoe zit het verhaal met Bleizo in deze? Kan het college toezeggen dat daar dan minimaal aan sociale huur of sociale koop gaat komen? De heer Dieleman denkt dat het als een herhaling klinkt, maar hij stelt de vraag nu aan een partij aan de andere kant van het politieke spectrum. Betekent dit dat de PvdA voorstander is van het bouwen van woningen op Bleizo west en niet de uitkomsten van het onderzoek af wil wachten? Want dat is een voorschot op de hoeveelheid sociale woningen die gebouwd zouden moeten gaan worden. De heer Xhemaili legt uit, dat de PvdA vooral voor sociale huur is, of het nu in Bleizo is of ergens anders, zolang het er komt, is het prima. In het coalitieakkoord staat dat er primair gebouwd wordt voor eigen behoefte. Dat is een gedachte die hij niet heel goed begrijpt, want er zijn regionale afspraken en men kan niet alleen in eigen behoefte, voor Lansingerlanders, voorzien. Dat lijkt hem niet helemaal mogelijk. Hij vraagt zich af hoe het college dat wil bewerkstelligen. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends merkt op, dat na een periode als de afgelopen periode wel blijkt hoe belangrijk dit onderwerp is. Het komt regelmatig op de agenda, het houdt iedereen bezig. Men wil voor elke vraag van de inwoners, maar ook voor de regio, verantwoordelijkheid nemen. Daarin zijn nuances te zien van de

ene partij en de andere partij. Er zijn veel vragen gesteld. Overall wil ze in eerste instantie zeggen, wat ook eerder benoemd is: het bod voor de regio is in samenhang met alle wethouders gemaakt, in de regio. De doelstellingen zijn behaald als het gaat over voldoende beschikbaar en voldoende betaalbare woningen voor de regio, met daarin mee genomen ook een grote afname van sociaal, ook in andere steden, die zijn allemaal mogelijk daarin. Een vraag daarbij is: hoe zit het met het referentiescenario en naar meer evenwicht. Daar gaat vanavond eigenlijk de discussie over. Als het gaat over het referentiescenario, dat is niet alleen de vraag van inwoners van Lansingerland; het is eigenlijk de vraag vanuit de hele regio op elke gemeente. Voor Lansingerland betekent dat een toevoeging van 282 woningen. Daar gaat de gemeente ver overheen, want de ambitie is tussen de ruim 700 naar 1020 woningen. Daarin wordt een stap gemaakt naar meer evenwicht. De vraag werd gesteld wat met die 25% bedoeld wordt. De wethouder duidde dat op basis van het huidige aanbod van corporatiewoningen. Dat is op dit moment 4.000. Als er 1.000 worden toegevoegd, dan is dat een toename van 25%. De heer Meester dacht dat die 1020 ook te maken heeft met niet alleen sociale huurwoningen, maar ook goedkope koopwoningen. Toch? Wethouder Arends legt uit dat het gaat om voldoende betaalbare woningen voor de sociale doelgroep. Dan gaat het over coöperatiewoningen, het kan ook particuliere huisvesting zijn, maar ook goedkope koopappartementen. Eén van de plannen is Treurniet, die starterswoningen heeft. Of in het centrum west deel van Berkel, daar zitten starterswoningen. Daar zit wel een deel in voor de doelgroep met een wat kleinere portemonnee. De heer Muis vroeg of het bod nog besproken wordt met 3B Wonen. Hoe kijken zij daar nou naar? De woningcorporatie, die het meest in beheer heeft in deze gemeente. Ja, dit bod is in samenspraak met 3B Wonen gedaan. Er was een hele voorbereiding samen met de woningcorporatie en dit bod is gezamenlijk ingediend voor de regio. De heer Muis begrijpt dit, maar het gaat hem om de reactie van de provincie. Is de wethouder daarover al met de provincie in gesprek gegaan? Hoe reëel is dat? Welke mogelijkheden ziet men in gezamenlijkheid hierin? Wethouder Arends geeft aan, dat er toevallig vorige week een bestuurlijk overleg is geweest. Toen is het even aangekaart. Daarbij is gezegd dat daar waar kansen of mogelijkheden zijn, en zij weten ook dat de gemeente opnieuw naar locaties kijken waar nieuwe kansen liggen. Bij de start van dit besprekstuk noemde de wethouder Bleiswijk al even. Dat zit bijvoorbeeld niet in het bod. Maar ze ziet wel een vraag uit de samenleving. Het CDA heeft dat geagendeerd. Toen is gezegd, dat er naar die behoefte gekeken gaat worden. Het zou kunnen dat er toevoegingen van woningen nodig zijn, waar sociaal een onderdeel van kan zijn. Dat is een voorbeeld daarvan. Mevrouw Citterbartova vindt het klinken alsof er gezocht wordt naar 1 of 2 woningen. Kan de wethouder aantallen noemen, welke ruimte ze ziet in al die plannen die ze noemt. Wethouder Arends zegt dat dat op dit moment echt niet te doen is. Ze is echt aan het oriënteren, er is net het gesprek met de provincie geweest. Voor de zomer is er een vervolgesprek. Ze kan het nu niet duiden. Vanavond kwamen allerlei onderwerpen op tafel als Bleizo, Hordijk en andere locaties. Hordijk zit in het bod en daarbij wijkt het ook af van 20%, want er komt 30% sociaal. Wilderszijde werd ook genoemd. In het coalitieakkoord staat daar een afspraak over voor 20%. Dat was op basis van de hoeveelheid woningen, die daar totaal komen. Er wordt uitgegaan van 2.400 woningen. Stel dat daar een verdichting gedaan wordt, dan zou dat ook iets kunnen betekenen voor sociaal. Op dit moment wordt gekeken en is ze zich aan het oriënteren, maar ze kan er op dit moment geen duiding aan geven in de vorm van aantallen. De wethouder zou eerst graag alle vragen willen beantwoorden, als de voorzitter het goed vindt. Als er dan nog verder vragen zijn, kan de tweede termijn daarvoor gebruikt worden. De voorzitter vindt dat goed. Wethouder Arends heeft de vraag gekregen wat de identiteit is. Iedereen die deze vraag gesteld wordt, zal er iets anders mee bedoelen. De voorzitter merkt op, dat een interruptie een legitiem instrument is. Hij wil eerst de heer Muis de gelegenheid geven om te interrumperen en daarna de heer Meester. Daarna wil hij verzoeken om de interrupties wat in te slikken en na de beantwoording van alle vragen in één keer te interrumperen. De heer Muis zegt dat de voorzitter de baas is. Dank. Het ging over het vervolgesprek. Het is prima dat er gekeken wordt naar andere locaties, maar dan is hij wel benieuwd of dat bod dan eerst nog langs de commissie komt, voordat het voor de zomer besproken gaat worden met de provincie. Of hoort de raad dat achteraf? Wethouder Arends kan dat nog niet overzien. Het hangt ook af van wat er met elkaar bekeken is. Ambtelijk zijn ze daar nu mee bezig. Ze weet niet of dat een afwijking is van het bod of anderszins. Uiteraard zal ze de raad informeren, zoals ze ook de afgelopen periode continu heeft gedaan hierover. Maar ze kan nu niet overzien in welke mate dat zal zijn. De heer Meester wil de wethouder niet verder onderbreken. Wethouder Arends was begonnen met de identiteit, want daar waren veel vragen over. Ze zei: iedereen die die vraag gesteld wordt, zal er mogelijk een iets andere uitleg over geven. Het college bedoelt, dat te zien is, dat Lansingerland een heel aantrekkelijke woongemeente is. Er is een brede vraag naar een goede mix van typen woningen en betaalbare woningen, maar ook in verschillende prijsklassen. De aantrekkelijkheid in het gebied met groen, de woontypen, de wijken, zoals ze zijn ingericht, zoals de raad dat ook continu in plannen heeft gedaan, is heel aantrekkelijk. Dat is de mix van hoe de wijken zijn opgebouwd. De identiteit daarin is dat het een dorps karakter heeft met een sterke sociale samenhang en een heel sterk verenigingsleven. Dat is de identiteit. Dat past bij de woningopbouw, zoals die de afgelopen jaren gedaan is. Mevrouw Citterbartova dacht even, dat de wethouder een andere kant op ging dan wat ze in de brief had gelezen als teleurstellend. Nu zegt ze dus dat sociale woningbouw niet past bij

die vrolijkheid in de dorpskernen enzovoorts. Wethouder Arends heeft genoemd, dat er een goede mix is. Er zijn diverse vragen als het gaat over het toevoegen van woningen. Daar is een duidelijke vraag voor sociale woningen bij. Wat Lansingerland dus ook heeft. De heer Jumelet citeert even de brief van de provincie op blz. 11: terwijl Lansingerland binnen de regio het laagste aandeel heeft als het gaat over sociale woningbouw. Dan is hij toch wel benieuwd hoe dat zit met de identiteit. Wordt een identiteit zodanig beïnvloed door in feite inkomens van mensen die in de dorpen erbij komen? Ziet de wethouder dat dan als bedreiging? Hij kan het niet duiden, wat nou bedoeld wordt met identiteit als zijnde een argument voor een lager percentage sociale woningbouw. Hij begrijpt de verbinding niet. Wethouder Arends denkt dat dit twee dingen zijn. Aan de ene kant zegt hij wat er in de brief staat over meer naar evenwicht, dat is een grotere opgave. In de afgelopen jaren heeft de raad bestemmingsplannen voor zich gehad en heeft de raad daarin keuzes gemaakt. In het bod zitten ongelooflijk veel keuzes, die in het verleden zijn gedaan. Zoals Westpolder of Berkel west. Die keuzes zijn ingegeven door de Vinex opgave en ook door de crisis, waarbij de keuze is gemaakt in bijvoorbeeld 10% toevoegen. De heer Jumelet vraagt of de wethouder zijn vraag kan beantwoorden. Het gaat over de toekomst. De vraag is heel simpel: vindt de wethouder dat sociale woningbouw feitelijk geen bijdrage levert aan de identiteit van de dorpen? Ze schrijft als één van de hoofdargumenten, de identiteit van de gemeente, voor een lager percentage. Wethouder Arends herkent zich niet in de conclusie die de heer Jumelet trekt. Als ze het heeft over identiteit, dan gaat het om een diverse vraag van typen woningen in verschillende prijsklassen. Een onderdeel daarvan is de sociale woning, de doelgroep sociaal, die onderdeel is van de identiteit. Net als wijken met hele grote, luxe villa's. Dat is ook een identiteit. Alles met elkaar is een gevarieerde vraag en een gevarieerd aanbod, zoals de afgelopen jaren is gedaan. Dat maakt de identiteit. Mevrouw Citterbartova heeft de indruk dat de vraag van de heer Jumelet niet overkomt of niet helemaal duidelijk is. Hij heeft dezelfde vraag als zij. Er is een bepaalde identiteit en het hele onderwerp gaat over het toevoegen van extra sociale woningbouw. De wethouder zegt eigenlijk: omdat de gemeente een bepaalde identiteit heeft, kan er niet meer sociale woningbouw toegevoegd worden. Dat is de betekenis. Wat wethouder Arends probeert te zeggen is dat er een bod is neergelegd tussen de 5.000 en 7.000 woningen. Een brede aanpak met een gedifferentieerde woningtype en woningprijsklasse, wat passend is bij de kernen en bij de identiteit. Daarmee geeft ze geen enkel oordeel over meer of minder sociaal. Wat zij zegt is dat de gemeente voor de regio eigenlijk een goede stap wil maken naar meer evenwicht en daarin vindt het college het passend of haalbaar in de plannen naar 2030 en de plannen die eerder hier al geweest zijn en de plannen die nog naar de raad komen, zoals Wilderszijde, dat het een reëel bod is. Dus een grote slag maken. De richting is 3.000 woningen en het college heeft 1.000 in het bod mee genomen. Dat is 30%. Dat is één slag. Dat lijkt het college passend en reëel in de aankomende 10 jaar. De voorzitter verzoekt de wethouder om nu de overige vragen te beantwoorden. Hij vraagt de commissie om eventuele interrupties, die niet strikt noodzakelijk zijn, net als de heer Meester even in te slikken. Opmerkingen kunnen in de tweede termijn gebezigd worden. Wethouder Arends werd nog gevraagd naar de voorwaarden voor de eigen inwoners, voor lokaal maatwerk. Voor een deel is dat realiseerbaar, omdat men te maken heeft met een huurvestingswet. Geprobeerd wordt om doorstroom te doen. De mix is ongeveer 50% voor lokaal, voor inwoners die uit Lansingerland zelf komen, maar ook uit de regio. Er is een regionale afspraak voor het toewijzen van sociale huurwoningen. Gevraagd wordt welke rol de provincie kan hebben. Dat gaf de heer Muis ook al aan. Bij nieuwe bestemmingsplannen kan de provincie daar een rol innemen. Die kan daarin aangeven wat het percentage sociaal moet zijn. Die bevoegdheid heeft de provincie. Daarbij is ook het risico te zien voor de provincie. Zij hebben een opgave voor 240.000 woningen. In bijvoorbeeld Wilderszijde gaat het om een toevoeging van 2.400 woningen, misschien iets minder, iets meer. Daarvan is er een percentage sociaal. Men moet dan met elkaar in gesprek over het risico wat de provincie daarin wil nemen. Want als er niet gebouwd gaat worden, worden er geen 2.400 woningen gebouwd. De raad gaat over dat bestemmingsplan en de provincie kan daar iets van vinden, maar het kan ook belemmeren in de snelheid. De gemeente heeft juist aangegeven, wat ook besproken is met 3B Wonen, dat men meer wil versnellen, ook op Wilderszijde. Om een versnelde toevoeging van woningen te realiseren in Zuid Holland. De heer Dieleman vroeg of er nog ruimte voor gesprek is met de provincie. Die is er. De provincie heeft gezegd de positie van Lansingerland te begrijpen en de keuzes van Lansingerland van de afgelopen jaren en de Vinex-opgaven van de gemeente. En ook de financiële situatie. Dus eigenlijk hebben ze daar begrip voor. Ze willen samen met Lansingerland kijken of er nog andere mogelijkheden zijn op inbreidingslocaties of nieuwe toevoegingen. Daarover is het open gesprek met elkaar. Voor de zomer wordt daar een vervolg aan gegeven. Gevraagd werd of de druk weg genomen kan worden, ook voor jongeren. Daarover is de wethouder op dit moment in gesprek. Jongeren staan hoog op de agenda. Dat is ook te zien bij de toevoeging van starterswoningen. Daar gaat de raad ook over als het over het bestemmingsplan gaat, toevoegen of niet. Dat is inderdaad heel erg belangrijk. Het is een jonge gemeente en een deel van de jongeren wil hier blijven wonen, dus daarvoor wil de gemeente een toevoeging doen. Juist voor de doelgroep jongeren. Gevraagd werd i.v.m. identiteit of sociaal minder waardig is. Uiteraard niet. Iedereen is gelijkwaardig. Iedereen geeft zijn eigen kleur aan de gemeente. Daarin zit geen waardeoordeel. Iedereen is gelijk en iedereen heeft zijn eigen behoefte m.b.t. wonen. Iedereen geeft

iets aan de samenleving van Lansingerland. Dat slaat los van de grootte van de beurs. De locatie Hordijk werd genoemd. Daar is al een hogere toevoeging, daar wordt 30% sociaal gebouwd. Er is niet alleen een opgave van sociaal maar met name ook de middeldure huur. Dat is voor doorstroom belangrijk. Bij Wilderszijde komt naast een groot percentage sociaal ook een percentage middeldure huur. Lansingerland heeft te maken met 20% scheef wonen, maar wil die woningen goed beschikbaar houden voor degenen die daarvoor bedoeld zijn. Dan is het ook nodig om middeldure huur te bouwen. Mevrouw Citterbartova wilde haar vraag in de tweede termijn stellen, maar de wethouder begint er nu over. Er wordt al jaren gesproken over maatregelen voor doorstroming van scheef wonen. Ze is echter niet bekend met de exacte cijfers en hoever men staat met die maatregelen en wat de resultaten tot nu toe zijn. Graag een antwoord als de wethouder die nu paraat heeft. Wethouder Arends had diezelfde vraag ook. Naast het bestuurlijk overleg heeft ze daarna ook met de nieuwe directeur van 3B Wonen een gesprek gehad, waarbij ze dezelfde vraag had. Doorstroom is nodig, maar wat zijn nu de aantallen? Die heeft de wethouder niet. Ze weet wel, dat het heel goed werkt, maar de aantallen heeft de wethouder op dit moment niet paraat. Wel leveren middeldure huur en goedkope starterswoningen een doorstroom op. Een voorbeeld is de oude bibliotheek in Bergschenhoek. Daar wordt voorrang gegeven aan inwoners, senioren, die een grote woning achter laten uit die wijk, zodat daar doorstroom is. Dank u wel.

Tweede termijn

De voorzitter zal streng zijn m.b.t. de minuten die hiervoor staan. Houd u aan de tijd.

De heer Muis heeft een heleboel gehoord en zal proberen het kort te houden. Inderdaad, het totale bod vanuit de regio was voldoende. Van een aantal gemeenten, waaronder Lansingerland, is gezegd dat het bod niet voldoende is. Er moet of een beter verhaal komen of een ander bod. De wethouder gaf net aan, dat er begrip is bij de provincie voor de argumenten van de gemeente. Dat staat ook in de brief. De gemeente heeft een aantal belemmerende factoren. De provincie zegt: wij zijn van mening dat deze factoren een uitdaging vormen, maar deze zijn niet genoeg om de beperkte ambitie te rechtvaardigen. Er wordt gezegd dat er begrip is, maar in feite doen die belemmeringen er niet toe. Kom met een beter bod. Hij hoort de wethouder zeggen, dat ze daar over in gesprek zijn en op zoek zijn naar een beter bod. De suggestie van de heer Dieleman om scenario's aan de raad voor te leggen, dat ondersteunt D66 van harte. De vraag is alleen of dat in die snelheid, voor de zomer, allemaal kan en of de raad dat allemaal te zien krijgt, want hij kreeg van antwoord van de wethouder op de vraag of de raad het allemaal te zien krijgt. D66 zou graag willen weten wat het bod is en om te weten wat daar de financiële consequenties van zijn. Dus inderdaad die verschillende scenario's. Want de raad moet het college of de wethouder op pad sturen met een boodschap. De raad kan het bod voldoende vinden, maar volgens D66 gaat dat het niet worden, want D66 wil niet in de positie komen dat de provincie gaat zeggen wat de gemeente moet doen. De raad moet sturing geven voor de inzet van het gesprek op basis van wat er mogelijk is en wat de financiële polsstok is. Prima, maar dan wil de raad dat wel hier terug zien. De inschatting van de dreiging van het inzetten van de provinciale instrumenten, ja, hij weet het niet. Hij krijgt er geen duidelijk antwoord op. Er zijn voorbeelden van provincies, die dat gewoon inzetten. Hij zou niet weten waarom de provincie dat niet zou doen. Conclusie: D66 wil graag voor het vervolgesprek voor de zomer een concreet bod of biedingen, onderbouwd, langs de commissie, zodat sturing gegeven kan worden aan de voortgang van dit dossier. Dank u wel.

De heer Jumelet merkt op, dat hetgeen de heer Muis aangeeft de inhoud van zijn tekst was, hoewel niet letterlijk, waar hij mee had willen beginnen. Hij wil in de brief van de provincie accentueren dat het niet wordt aanvaard, het bod. Dat is toch wel redelijk strak geformuleerd. De urgentie om te gaan bewegen is wel vrij groot. Of het dan uit komt op die 3.000 of iets lager, dat wordt een onderhandeling. Maar eens met de heer Muis, dat er iets moet gebeuren en dat de commissie of de raad daarin betrokken moet zijn. Voorkomen moet worden dat de provincie hier een aanwijzing gaat geven of iets van dien aard. Het is een heilloze weg om vol te blijven houden op de weg van het bod wat nu neergelegd is. En om dan te doen alsof de gemeente in de positie is om dat tot een goed einde te brengen. Hij wil toch nog opmerken, wat hij in de eerste termijn ook al aangaf, dat men niet in de valkuil moet stappen alsof de gemeente een enclave in de regio is. In de vorige periode is er voor gekozen, ook in de woonvisie, om als onderdeel van de regio te functioneren. Met open ogen heeft men daarmee ingestemd. Het is raar om nu de solidariteitsgedachte overboord te zetten. Hij vindt dat niet fatsoenlijk, want op dit moment komt het niet uit, maar op andere momenten komt het de gemeente wel uit en dan is wel de regio nodig. Men moet de rug recht houden. De gemeente is onderdeel van de regio en moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Laat men ten volle meedoen als de provincie aangeeft dat de gemeente niet voldoet aan zijn verantwoordelijkheid. De gemeente moet verantwoordelijkheid nemen. Dan diversiteit. Dat vindt hij toch een beetje een lastige discussie, want het lijkt alsof men kleur gaat bekennen vanuit de diverse partijen. WIJ is toch wel een middenpartij en zoekt graag de diversiteit en de verbinding en wil graag iedereen de ruimte geven om in deze prachtige gemeente te komen wonen. Als er echt gekeken wordt

naar wat echt authentiek hier in Lansingerland woont, dan gaat het om een vrij beperkt percentage. Vele inwoners komen van buiten Lansingerland en maken de gemeente tot wat het nu is. Hij steunt van harte de gedachte van de heer Meester. Hij heeft nog geen antwoord gehad van de wethouder op de argumenten in de brief rondom, misschien klinkt het flauw, het parkeren. Hij begrijpt dat nog steeds niet. Wellicht kan ze dat nog even toelichten, want daar is ze aan voorbij gegaan in haar beantwoording.

De heer Van der Stelt zegt dat als het gaat om de rug recht houden, dan vindt het CDA dat de gemeente moet vasthouden aan de koers, die is ingezet in het coalitieakkoord. Daar staan buitengewoon behartigenswaardige zaken over dit onderwerp in, streefcijfers. Ook onderwerpen die gaan over identiteit, het dorpse karakter, wellicht beklijft die term beter bij deze en gene. Het CDA vindt dat het ook goed verwoord is in het aanbod aan de provincie. Men moet dus ook niet bang zijn voor eventuele maatregelen vanuit de provincie. Dat mag niet leidend zijn. Het vast houden, de rug recht houden. Ja, natuurlijk moet men met de provincie in gesprek. 20% is ook niet een heilig getal, het kan een onsje meer of minder zijn. De heer De Groot heeft een concrete vraag. Met welke boodschap wil het CDA de wethouder op pad sturen? Houd vast aan wat het is en wijk niet af van koers en kom ook niet terug met een ander antwoord? Volgens de heer Van der Stelt is zijn betoog helder in deze. Het is inderdaad: houd vast aan de ingezette lijn. Dus houd ook vast aan het aanbod wat gedaan wordt. Dat laat onverlet dat men wel in gesprek moet m.b.t. wat er nog een klein beetje extra gedaan kan worden. Hij ziet dat overigens ook terug in het aanbod, wat is gedaan. Vergeet ook niet, dat de gemeente met Wilderszijde ook echt iets te bieden heeft. Dan is het geen academische discussie over een percentage, maar over een stuk braak liggend terrein waar heel concreet tastbare resultaten geboden kunnen worden. Daar hebben mensen wat aan.

De heer Kampinga bedoelde het positief. Hij wilde het noemen omdat het relevant is. De provincie stelt namelijk in de brief met een verzenddatum, die hij altijd moet zoeken: nadat het bod van alle gemeenten ontvangen is, dat de regio als geheel voldoet aan de gestelde voorwaarden. Of wel, de regio krijgt tot 2030 voldoende aanbod in het sociale segment. Dan zou men denken: dik voor mekaar. Ja, dat zou men denken. Dat is overall, het klopt allemaal. De één noemt het solidariteit, de ander haalt er identiteit bij. Hij denkt dat het op zichzelf geen streven is om de aandelen over alle 14 gemeenten gelijk te maken. Dat is geen doel. Er is ook niemand die daar een goed verhaal voor heeft trouwens, behalve dan dat het solidair zou zijn. De heer De Groot merkt op, dat zijn collega bij de provincie daar anders over denkt. De heer Kampinga betwijfelt dat. Hij leest in de brief over het gesprek wat geweest is. Men is in gesprek, men is aan het zoeken. Kan het hier of daar nog een stukje meer. De provincie heeft wel begrip. De heer Jumelet vraagt hoe de heer Kampinga er tegen aan kijkt als de buurgemeente, zeg Rotterdam, meer evenwicht wil krijgen door het omlaag brengen van het percentage en buurgemeenten, help ons om dat op te vangen. Het wordt, zeg maar, een beetje verdeeld. Als op de deur geklopt wordt, zegt de VVD: ga mijn deur maar voorbij, want wij hebben een hek om Lansingerland gezet. De heer Kampinga formuleert het heel simpel deskundig. De heer Jumelet maakt er een ideologisch verhaal van, van mensen die aankloppen en die 60% sociale woningen. Rotterdam is bezig met certificatie voor een heel nieuwe gemeente. Dat begrijpt hij, hij vindt dat heel logisch. Alleen de vraag is of de gemeente dan automatisch een groot deel van de mensen die daar weg gestuurd worden hier moet laten wonen. Dat vindt hij een stap te ver.

De heer Dieleman ziet de heer Meester al verbaasd kijken, want hij was in de eerste termijn eerder. Maar vele laatsten zullen de eersten zijn, zegt hij dan maar. De wethouder heeft net keurig de vraag die hij in de marge van zijn betoog stelde beantwoord, maar ze is op de kern niet ingegaan. De kern ging over die verschillende scenario's. En over het rationaliseren van het debat met verschillende opties, met cijfers, met consequenties. Daarop zou hij nog wel heel erg graag een antwoord willen van de wethouder in de tweede termijn.

De heer Meester haakt even in op de opmerking van de heer Dieleman. Hij denkt dat er een beetje gegoocheld is met cijfers. Het is goed om die goed op een rijtje te zetten. Maar wat belangrijker is, is de intentie van het coalitieakkoord en dat is toch wel dat de gemeente ervoor zorgt dat de eigen inwoners hier goed aan de bak kunnen. Hij vindt ook dat de gemeente solidair moet zijn, solidariteit met omliggende gemeenten vindt hij wel belangrijk. Men leeft hier niet op een eiland. Het is hier geen Engeland. De heer Kampinga zegt dat dat niet in het coalitieakkoord staat. De heer Meester vindt ook, dat de gemeente een goede verhouding moet houden met de provincie. Geprobeerd moet worden om er een goed compromis uit te krijgen. De opmerking dat men de poot stijf moet houden, daar is L3B het in ieder geval niet mee eens. Dan wil hij nog iets over identiteit zeggen. Uit het verhaal van de wethouder begrijpt hij dat het college bedoelt met identiteit de mix van de soorten woningen. Hij dacht dat de identiteit gedragen wordt door de bevolking. Hij wil de wethouder de raad geven niet meer over identiteit te spreken, want al heel wat filosofen hebben geprobeerd daar een antwoord op te geven, maar ze zijn er niet uit gekomen. Hij wil met een voorbeeld aangeven hoe lastig het is. Toen hij nog een

peutertje was, had hij nog een dikke bos blond haar. Nu heeft hij heel weinig grijs haar, maar zijn identiteit is niet veranderd. Zijn identiteit is nog hetzelfde. Het is niet zo dat star vast gehouden moet worden aan zoals het nu is. De tijden veranderen en daarin moet men mee gaan. Zijn advies is: spreek niet meer over identiteit van de gemeente. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartova sluit zich graag aan bij de prachtige woorden van de heer Meester. Het maakt de discussie in het vervolg ook makkelijker als men termen als identiteit laat vallen en men gaat werken met concrete argumenten. Ze sluit ook graag aan bij het voorstel van de heer Muis, namelijk dat de raad, de commissie in ieder geval, voordat er een gesprek plaats vindt met de provincie over concrete aantallen daarin wordt betrokken. Ze vraagt de wethouder om de commissie duidelijkheid te geven op welke manier dat kan en of het in een tijdschema in te passen is. In de eerste termijn had ze aangegeven dat ze twijfelt aan de bereidheid en aan de oprechtheid van de wethouder om echt te bewegen richting de provincie. De wethouder heeft aangegeven wel mogelijkheden te zien en dat wil ze dan graag geloven, maar ze wil de wethouder uitnodigen om echt met een open vizier te kijken naar de mogelijkheden die er zijn. Het ging herhaaldelijk over de nieuwe wijk Wilderszijde, daar hangt een bepaald percentage aan. Ze wil de wethouder mee geven, dat hetzelfde bureau dat de gesprekken begeleidt m.b.t. het regioakkoord meer onderzoek doet op het gebied van leefbaarheid. Dit bureau concludeert dat een wijk ter grootte van Wilderszijde met een percentage van 35% sociaal nog steeds een wijk is met een goede mix van leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Dank u wel.

De heer Xhemaili zegt dat ook de PvdA het voorstel van de heer Muis ondersteunt. Indien nodig met een motie. Hij zegt altijd: alleen ga je sneller, samen kom je verder. Hij drukt de wethouder op het hart om niet alleen naar Lansingerland te kijken en wat goed is voor Lansingerland, maar om ook te kijken wat goed is voor de regio en om solidair te zijn met de regio. Alleen, ja, het klinkt heel mooi, maar samen kom je toch echt veel verder. Dank u wel.

Beantwoording college

De voorzitter vraagt de wethouder de beantwoording te doen via de staccato-methode.

Wethouder Arends hoort verschillende boodschappen richting haar voor het gesprek. Een aantal partijen geeft aan, dat het een prima bod is, natuurlijk goed om daarmee een gesprek te hebben met de provincie, belangrijk om naar mogelijkheden nog te kijken, daar waar kansen zijn. En ze hoort andere partijen aangeven hoe de gemeente zo snel mogelijk naar dat evenwicht kan. Daar zit wel bandbreedte in. Het zijn verschillende boodschappen, die de wethouder mee krijgt. Er zijn meerdere vragen gesteld. Allereerst wil ze het belang van een goede relatie met de provincie benadrukken. Dat werd ook even genoemd. Daarom is er ook een goed gesprek met de provincie. De provincie is ook niet uit op het behalen van het evenwichtige scenario, maar wil kijken naar daar waar mogelijkheden zijn. Dat wil ze hier wel nuanceren. Er werden vragen gesteld over kosten en scenario's. In zijn algemeenheid is dat echt heel moeilijk te geven. Dat kan wel als het gaat over projecten of grondprijzen, maar er zijn natuurlijk ook veel particuliere initiatieven, die ook onderdeel van het bod zijn. Op Wilderszijde kan het wel, daarbij kunnen verschillende scenario's mee genomen worden, hoeveel procent sociaal en wat dat betekent qua kosten. De heer De Groot probeert uit de woorden van de wethouder te destilleren met welke boodschap zij dan de gesprekken aangaat. Los van de kosten, want dat is heel moeilijk. Maar ze kan wel een intentie hebben. De vraag is welke van die boodschappen, of welke boodschap neemt zij nu mee? Wethouder Arends krijgt geen eenduidige boodschap. Ze hoort wensen, die ver uit elkaar liggen. Er liggen wensen die zeggen: houd vast aan dit bod, het is een goed uitgebalanceerd bod, maar kijk waar wat ruimte is. En: hoe snel kan heel veel sociaal, veel meer dan wat nu in het bod is gedaan, gebouwd worden. Het klopt wat de heer De Groot constateert; dit zijn de verschillende boodschappen die de wethouder mee krijgt. Zo is de politieke arena op dit moment. De heer De Groot wil dan weten wat het standpunt van het college daar dan in is. Wethouder Arends geeft aan, dat het standpunt van het college het bod is. Dit is afgewogen in de regio. Het college is bereid om te kijken, samen in het gesprek met de provincie, of er nog nieuwe locaties zijn of inbreidingslocaties. Om met scherp te kijken of er nog iets toe te voegen is. Zo ziet het college de situatie voor zich. De heer De Groot wil hieruit concluderen dat de wethouder de lijn van het CDA hierin volgt. Wethouder Arends volgt niet iemands lijn. Wat ze hoort hier is een verschil van mening, hoe men naar het bod kijkt. Dan zegt ze niet: ik neem het van het CDA over. Ze zegt, dat het college een goed bod heeft neergezet. Daarbij is het college bereid een open gesprek met de provincie hierover te hebben. Wilderszijde is in het bod mee genomen. Als daar een verdichting wordt gedaan, dan kan het iets betekenen. Bleiswijk zit niet in het bod en dat kan iets betekenen. Daarover wil het college het gesprek met de provincie doen. Waar er mogelijkheden zijn om toe te voegen, daar wordt naar gekeken. De heer Meester hoort de wethouder over een goed bod. Dat wil hij haar dan wel toegeven, maar L3B wil een beter bod en het liefst het beste bod. Wethouder Arends heeft dit gehoord. Ze gaat nog even naar mevrouw Citterbartova, die zei dat het best mogelijk is om in

Wilderszijde 35% toe te voegen. Er is een coalitieakkoord gesloten. Bij de grote wijken is het besluit om 20% toe te voegen. Dat is haar opdracht, die de wethouder heeft mee gekregen in meerderheid. Dat is ook in het bod mee genomen. Als er een verdichting komt, dan verandert het percentage niet, maar wel de aantallen, wat iets meer kan doen voor de regio. Dat klopt. De heer Muis begrijpt het. Het college houdt vast aan het bod, maar ook weer niet, want het college gaat het gesprek aan. Dan worden er dingen aangeboden. Hij wil graag weten wat de wethouder gaat aanbieden, want wat betekent een verdichting, hoeveel en financieel. Of gaat de wethouder het zo doen en dan komt ze naar de raad terug om te zeggen dat de provincie het ermee eens was. Is dat de strategie? Hij is even op zoek naar hoe dit in goed samenspel wordt gedaan. Wethouder Arends begrijpt die behoefte. Even in het perspectief van de tijd. Vorige week is het ambtelijk gesprek geweest, provinciaal, waarbij een eerste verkenning is geweest. Daarbij is gevraagd of de gemeente nog eens wil kijken en de provincie wil een vervolgesprek. Die gaat komen. Als haar nu concrete dingen gevraagd worden, kan zij dat nog niet duiden. De heer Dieleman heeft precies juist daarom in de eerste termijn die oproep gedaan. Om het goed in beeld te brengen. Stel, dat de gemeente naar 22% sociaal gaat. Of naar 26%, of naar 30%. Wat betekent dat dan? Waar kan men die ruimte vinden? Wat betekent dat financieel? Wat betekent dat voor wachtlijsten? Wat betekent dat sociaal? Dat soort dingen wil hij in beeld hebben, want dan kan met elkaar die weloverwogen keuze gemaakt worden. Wethouder Arends krijgt de vraag om een algemeen beeld. Ze heeft zich net laten adviseren. Het is echt heel ingewikkeld. Het kan wel op projectbasis. Bij Wilderszijde zou dat wel gedaan kunnen worden. Stel dat de gemeente naar meer sociaal zou gaan. De wethouder heeft uitgelegd dat de enige grote uitleglocatie Wilderszijde is. Wil men naar meer evenwicht, dan betekent dat 50% sociaal in die wijk. De mogelijkheden met het coalitieakkoord daarbij van 20% op Wilderszijde zijn maar heel beperkt. Of het zou moeten gaan over Bleiswijk en Bleizo west. Dat zijn allemaal vraagstukken die nog gedaan moeten worden. Een algemeen scenario met kosten dat is heel moeilijk, maar per project zou dat wel gedaan kunnen worden. De heer Jumelet begrijpt dat het zou kunnen voorkomen, dat als de wethouder of ambtenaar het gesprek aangaat en dat er een soort vergelijk komt tussen provincie en gemeente en dat de raad daarna wordt geïnformeerd, dat de raad feitelijk met de rug tegen de muur staat als het gaat om de financiën. Want dan kan de raad de wethouder moeilijk terug sturen naar de provincie om te melden dat de raad dat geld er wel of niet voor over heeft. Hij vindt het een lastige spagaat. Als de wethouder niet kiest voor de optie die de heer Muis aangeeft, om de raad vooraf te consulteren, zoals de wethouder ook gedaan heeft bij het eerste bod, dan mag het toch niet zo zijn, dat de raad voor een voldoende feit wordt gesteld als het gaat om de financiën. Wethouder Arends krijgt de vraag of zij de raad kan informeren over het proces. Uiteraard. Of dat vooraf is, kan zij niet overzien. Het gaat er niet om dat zij wel of niet een toezegging wil doen, maar ze kan op dit moment niet overzien wat zij voor het gesprek met de provincie aan duidelijkheid kan geven. Als ze informatie kan geven, dan wel. Even voor verwachtingsmanagement: het is niet zo dat het college voor de zomer een nieuw bod neerlegt bij de provincie. Er is een vervolgesprek. Gevraagd is om te kijken naar alle plannen, waar mogelijk wat meer ruimte is, om tot meer evenwicht te komen. Dat is de opgave en die gaat het college nu doen. De heer Dieleman baalt ervan dat men dan blijft praten op basis van gevoel: oe, 50% is wel heel veel. Want dat voelt als heel veel, maar de feitelijke gevolgen die dat zou hebben als er veel meer sociaal gebouwd gaat worden in Lansingerland, die heeft hij niet scherp op zijn netvlies. Dat maakt dat de keuze lastig te maken is, dus dan wordt het debat continu op deze manier gevoerd. Voor wethouder Arends is dat ook lastig. Ze begrijpt het. Ze heeft op dit moment niet de informatie waar hij naar op zoek is. Ze kan dat dus niet geven. Wel op projectbasis. De grootste uitleglocatie is Wilderszijde. Alle andere projecten zijn al bestemd. De heer Dieleman vraagt zich af hoe er dan een weloverwogen bod gedaan kan worden als de wethouder het ook niet helemaal scherp heeft. Wethouder Arends hoort deze mening. Ze kan er op dit moment niet meer van maken. Het bod is heel uitgebalanceerd. Natuurlijk, met alle plannen die al bij de raad zijn geweest. Nieuwe plannen gaan over inbreidingslocaties en de grote locatie Wilderszijde. Het bestemmingsplan van Wilderszijde komt nog terug bij de raad. De heer Kampinga vraagt of hij de wethouder goed begrijpt. Er komt over een niet al te lange tijd een vervolg op het ambtelijk gesprek. Dat is een verdere oriëntering van wat de mogelijkheden zijn. Dan komt daarna een finaal stuk van: oké, we zijn eruit, provincie en Lansingerland. Het zou mooi zijn als dat van te voren via de raad loopt. Dit is het geworden en dat zijn de consequenties. Wethouder Arends denkt dat dat een goede duiding is. Er komt een vervolgesprek, waarbij opnieuw naar mogelijkheden wordt gekeken n.a.v. de vragen die de provincie gesteld heeft. Naar aanleiding van dat gesprek zou er mogelijk informatie komen wat voor de raad belangrijk is en wat de raad dan natuurlijk ook krijgt. De heer Meester gaf aan, dat het lastig is om over identiteit te praten. Daar is de wethouder het mee eens. Iedereen die die vraag gesteld wordt, heeft een ander antwoord en een ander gevoel. Het is wel een goed voorstel om dat woord niet te gebruiken. Wat is identiteit? Voor iedereen kan dat anders zijn. Dat neemt ze ter harte. Ze heeft alle vragen beantwoord. Dank u wel. De heer Jumelet vraagt voor de derde keer wat de wethouder bedoelt met het verhaal over parkeren. Wethouder Arends legt uit, dat de provincie dat aanhaalt. Het gaat niet specifiek over sociale woningen. Dat gaat over projecten in algemene zin. Het is het normpercentage parkeren, die de gemeente moet hanteren. Dat heeft niets met het bod m.b.t. sociale woningen te maken. Dank u wel.

De voorzitter meldt dat het een ieder vrij staat om hier in de raad nog een keer aandacht aan te schenken middels een motie om in ieder geval richting te geven. Dat is aan de raad en daar bemoeit hij zich verder niet mee, hij geeft het alleen in overweging.

De voorzitter stelt een schorsing voor van 3 minuten.

Schorsing

Na de schorsing heropent de voorzitter de vergadering.

5.b Plan van aanpak Omgevingswet Lansingerland

De voorzitter wil het verzoek van de heer Blonk respecteren en geeft commissieleden in de eerste termijn 5 minuten. Hij gaat ervan uit, dat de overige fracties wat minder tijd nodig hebben. Hij verzoekt de fracties om in de eerste termijn geen interrupties te plegen omwille van de tijd, zodat de vaart er enigszins in blijft. Ook verzoekt hij om dubbelingen niet te herhalen.

De heer Blonk zegt dat L3B het college en de ambtelijke organisatie veel wijsheid en kracht toe wenst om deze landelijke wet en regelgeving om te zetten in gemeentelijke regelgeving. Het is een gigantische operatie, vergelijkbaar met 51 jaar geleden de invoering van de Mammoetwet, het onderwijs van de toenmalige KVP-minister Cals. Toen regelde de regering alles zelf m.b.t. het onderwijs. Maar nu, met deze mammoet-omgevingswet krijgen de gemeenten het behoorlijk voor hun kiezen. De regering en de Tweede Kamer zitten op de tribune en kijken naar het spel wat ze zelf bedacht hebben en de gemeenten staan in het veld om het hele ingewikkelde werk te verrichten. Liverpool is het vanavond gelukt, maar dat is wat anders. Terzijde. Nu op de inhoud. Wat betreft de tijdplanning gaat L3B ervan uit, dat deze juist is en als daar in de loop der tijd wijzigingen nodig zijn, moet het college dat ook doen en dat de raad meedelen. Wel heeft hij nog een aantal vragen. L3B hecht veel waarde aan het erbij betrekken van inwoners. Draagvlak en vertrouwen van inwoners is belangrijk, geeft het college zelf aan. Maar het plan van aanpak is nou niet bepaald een document waarmee men inwoners enthousiast maakt om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een omgevingsvisie. L3B stelt voor een jip-en-janneke-folder te maken met begrijpelijke tekst met het doel om zoveel mogelijk inwoners erbij te betrekken. Vinden wethouder en collega-raadsleden dat een goed idee? Op blz.3 van het plan van aanpak staat: centraal in de beleidscyclus staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Op blz.4 staat: de omgevingsvisie is een integraal lange termijnvisie, die zich richt op de fysieke leefomgeving. Maar, vraagt hij zich af, hoe zitten hier de verbredende onderwerpen in van gezondheid, duurzaamheid, veiligheid tot aan het sociale domein toe? Hoe legt het college de koppeling daar tussen die fysieke leefomgeving en die andere zojuist aangegeven onderwerpen? Loopt men niet ontzettend achter in de tijd als men ziet waar vergelijkbare gemeenten als Katwijk en Zuidplas al staan? Moet er wellicht een inhaalslag plaats vinden? Hoe staat het met de digitale ontwikkeling van de omgevingswet? Hoe loopt dat? L3B maakt zich zorgen over het tempo en waar de gemeente nu staat. Op blz.5 staat: we focussen ons op wat moet. Is er bewust voor gekozen om het ambitieniveau laag te houden? Althans, zo interpreteert hij dat. Zo ja, waarom? Tot slot de begeleidende brief van het college. In de brief van het college aan de raad staat op blz.2, slot eerste alinea: Wij gaan daarom uit van een intensief, energiek en slagvaardig werkproces en kunnen daarom geen rekening houden met strakke aanlevertijden voor commissie- en raadsvergaderingen en wij rekenen op uw begrip. Einde citaat. Wat bedoelt het college daarmee? Is de raad, de commissie ruimte, een struikelblok voor een energiek en slagvaardig werkproces? Dat zal toch niet? De raad heeft voor de commissie en de raadsvergadering strakke aanlevertijden. L3B vindt dat het college zich daaraan moet houden, omdat de raadsleden voldoende tijd moeten hebben voor een gedegen voorbereiding bij een zo belangrijk onderwerp als de omgevingswet. Is het college dat eens met L3B? Hij heeft het wat korter gemaakt dan hij aanvankelijk wilde, op zijn verzoek. Dat waardeert de voorzitter zeer.

De heer Dieleman zegt dat het alweer een tijdje geleden is dat er met elkaar over de omgevingswet gesproken is. Goed om dat weer te doen. Kort gezegd. De CU heeft kennis genomen van het plan van aanpak. Dat lijkt hem vooral een ambtelijk stuk en dat vindt hij ook helemaal prima. De ambtenaren moeten er tenslotte mee werken. De CU is blij dat er een goed, ambtelijk document daarvoor ligt. Hij vroeg zich af waarom dit vanavond hier besproken moest worden, want er zit geen bespreekpunt, notitie of iets bij; het is gewoon op de agenda opgepop. Misschien kan die vraag in de agendacommissie mee genomen worden. Hoe komen dit soort punten nou ineens op de agenda terecht, zonder dat er iets bij zit waarom het besproken wordt. Nu mist hij een beetje het doel van de bespreking. Hij heeft het dan ook zo opgevat: hij kijkt of hij iets mist in het plan van aanpak. Dan mist hij nog 1 punt. In het plan van aanpak wordt heel goed uiteen gezet wat de ambtelijke organisatie moet doen, wat het college moet doen, wat de raad gaat doen in het vast stellen van een aantal producten. Maar wat de CU mist in het document is het strategische governance gesprek, even beleidstaal. De omgevingswet vraagt namelijk

ook om een ander samenspel van inwoners, ambtelijke organisatie, college en raad. Dat gesprek moet ruim van tevoren met elkaar gevoerd worden. Wil men een hele uitnodigende planologie gaan voeren of een hele gesloten planologie? Wil de raad een heleboel dingen in handen geven aan het college met het vertrouwen dat het college het op een goede manier doet? Of wil de raad zelf de touwtjes in handen houden? Die keuzes kunnen allemaal opnieuw gemaakt worden onder de omgevingswet. Het gesprek hierover mist de CU nog in het plan van aanpak. Het lijkt heel goed dat de raad, het college, griffie of ambtelijke organisatie, verzin er een mooi werkgroepje voor, dat zij er met elkaar over in gesprek gaan. Hoe moet dat gesprek op een goede manier gedaan worden? Hoe zorgt men ervoor dat raad en college daar op het juiste moment de goede keuzes in maken? Dat is het enige element wat de CU mist in het stuk. Dank u wel. De heer Blonk vroeg of het goed was om een jip-en-janneke-folder te maken. In een gemeente met een Annie M.G. Schmidtpark kan men nooit tegen een jip-en-janneke-folder zijn. Nee, serieus, het is hartstikke goed om inwoners te informeren over de verandering die gaat plaats vinden richting de omgevingswet, tijdstip en waarop het moet gebeuren. Dat geeft hij graag in overweging aan het college.

De heer De Groot is overigens wel benieuwd wat er in die folder komt. Hij heeft de stukken tot zich genomen. Als dit nu een plan was geweest wat 3 jaar geleden was verschenen, dan was het een goed plan voor de invoering van de omgevingswet. Maar hij kan zich nog allerlei sessies hier herinneren, waarbij men heel enthousiast en energiek met een veel te hip adviesbureau allemaal sessies heeft gedaan. De conclusie uit dat traject was dat het heel veel leerpunten had opgeleverd. In zijn werk is dat altijd de conclusie van: het is mislukt en begin opnieuw. Zo kijkt hij eigenlijk ook wel een beetje naar dat plan. Hij begrijpt de vraag van de heer Blonk ook wel. Loopt het niet ontzettend achter bij alles wat er gedaan moet worden? Daarbij wil hij ook nog concreet maken, dat de afgelopen maanden, zo'n 12 maanden, regelmatig bestemmingsplannen langs zijn gekomen, waarbij daadwerkelijk niets van de aanpak van de omgevingswet is meegenomen, terwijl dat best wel kan. Dat heeft dan te maken met het meer betrekken van inwoners, het samen kijken naar wat men met een gebied wil. Het plan wat nu voorligt is een heel procesmatige aanpak, waarbij het niet heel duidelijk is tot welk resultaat dat gaat leiden. Of men wel op tijd klaar is. En wat men dan heeft als het klaar is. Het is op zich een mooi plan, maar de PvdA vraagt zich ernstig af of dit plan ertoe gaat leiden dat de gemeente op tijd klaar is met de invoering van de omgevingswet. Vraag aan de wethouder: hoe kijkt hij daar tegen aan? Dank u wel.

Mevrouw Citterbartova gaat het heel kort houden omwille van de tijd. De tijd wordt al genoemd. Dat was de eerste indruk, die ze had van het voorstel. Er wordt onder ontzettend veel druk heel snel dingen in gang gezet. Ze vraagt zich af of dat tot het gewenste resultaat gaat leiden. Het lijkt alsof er heel lang gedaan is over een hele lange aanlooptijd en dat men er dan iets ontzettend snel doorheen wil drukken. Als alleen al gekeken wordt naar het programma. Bijna om de maand wordt de raad betrokken bij een onderwerp. Moet het op deze manier? Er wordt zelfs aangegeven, dat het een beetje door elkaar gaat lopen, omdat men de aanlevertijden van de commissies en het college niet kan respecteren. Graag hoort ze van de wethouder hoe hij daar tegenaan kijkt.

De heer Jumelet zegt dat het informatie is, het hele stuk. De heer Dieleman vroeg ook al wat hij er eigenlijk mee moet, als hij het zo vrij mag vertalen. De verleiding is groot om inhoudelijk te gaan kijken. Er is niet alleen een hele lange aanlooptijd, maar ook binnen de organisatie wordt de programmastructuur opgeheven en het wordt verspreid. Het is niet aan hem als raadslid om daar iets van te vinden, want dat is natuurlijk aan de wethouder of aan de gemeentesecretaris, maar het is wel bijzonder, want daar waar men integraliteit nastreeft, laat men het nu landen in de organisatie. Dat is heel bijzonder, maar wellicht kan de wethouder hier iets over zeggen. Dan de wijze van het beleidsproces. Het is een soort rechte lijn in de tijd. Er zit geen cyclisch verhaal in. Als die omgevingsvisie is vast gesteld voor Lansingerland, dan wordt er niets gezegd over hoe het actueel gehouden wordt. Een doorkijkje richting de toekomst. Er staat ergens dat het een dynamisch verhaal is of iets met andere woorden. Ja, dan is het vast gesteld, en dan? Dan staat er niets meer over hoe de raad daarin betrokken wordt om het actueel te houden of bij te stellen of wat dan ook. Hij worstelt daar een beetje mee. Misschien kan de wethouder daar wat licht in brengen.

De heer Van Harn merkt op, dat het vanavond gaat over het plan van aanpak omgevingswet Lansingerland. De omgevingswet bestaat uit de omgevingsvisie, een omgevingsplan en een programma. De omgevingsvisie dient 1 januari 2021 gereed te zijn en het plan 2029. In Bleiswijk loopt een pilot. Het project omgevingsvisie Bleiswijk is nog niet af, maar zit in eindfase nummer 1. Het geleerde kan goed ingezet worden voor de rest van de gemeente. Het is jammer dat de nota van uitgangspunten voor de kern Bleiswijk nog niet aan de raad kon worden toegezonden. Eerste vraag aan de wethouder: wanneer kan de raad die verwachten? In het document wordt gesproken over 3 alternatieve omgevingsvisies, waarbij de voorkeur uitgaat naar alternatief nummer 2. Dat lijkt het CDA een goede keus. Daarbij hoort wel een strak proces, zo wordt opgemerkt. Hij hoopt dan ook dat deze uitdaging waargemaakt kan

worden. Op blz.18 staat er iets bijzonders. Het participatietraject in Bleiswijk is breed ingestoken. En verderop: het laatste contact met de Bleiswijkers in het kader van de visie was tijdens de dag van de smaak op 28 mei 2018. Het is belangrijk om snel na het doorstarten van het visieproces aan hen duidelijk te maken, dat de gemeente alles behalve gestopt is, zo leest hij. Deze zin roept vragen op. Wat is er na mei 2018 gebeurd m.b.t. de omgevingsvisie Bleiswijk? Waarom heeft er geen terugkoppeling plaats gevonden met de bewoners? Graag een reactie hierop. Waarom hij die vraag stelt: hij leest dat er lange betrokkenheid gevraagd gaat worden van de inwoners, van de ondernemers, van het burgerpanel enzovoorts. Willen deze partijen gemotiveerd blijven, dan is communicatie essentieel. De voorzitter wijst erop, dat het het plan van aanpak is en niet zozeer de inhoud. Dit is wel heel inhoudelijk. De heer Van Harn is bijna klaar. De omgevingswet betekent een bundeling van wetgeving, die betrekking heeft op de gehele fysieke leefomgeving. Wat betreft de planning valt hem op, dat tussen april 2019 en oktober 2019, dat is toch zo'n 6 maanden, de organisatie vooral intern bezig is. Tot oktober wordt er geen contact met de gemeenteraad of commissie gezocht. Wat hij eerder over Bleiswijk zei: het lijkt wel of er gesproken wordt over een doorstart van het visieproces. Daarom de vraag aan de wethouder: is het een juiste constatering, dat het proces een tijdje heeft stil gelegen? Of anders gezegd: dat nu recentelijk de organisatie m.b.t. dit plan is opgeschaald. Wat het jaar 2020 betreft: dit lijkt vooral te staan in het teken van de omgevingsvisie Lansingerland. Zo te zien zal het een hele klus worden voor alle betrokken partijen. Dank u wel.

De heer Van As zal proberen het in te dikken en kort te houden. Wat de VVD betreft ligt er een gedegen plan van aanpak voor, zij het ambitieus. Ambitieuze in de tijd. Het is een hele operatie, die omgevingswet implementatie. Dat snapt de VVD. Het gaat veel vragen van iedereen, van de organisatie, van het college en van de commissie en gemeenteraad. In dat kader zou hij willen voorstellen of ter overweging mee willen geven, graag een reactie van de wethouder, dat het ambitieus is. Er wordt veel gevraagd om een periodieke update op te nemen in bijvoorbeeld de voortgangsrapportage in deze commissie, zodat op die manier de commissie een beetje de vinger aan de pols kan houden, zodat men op de hoogte blijft over eventuele kinken in de kabel of risico's die zich voor doen. Dat zou de VVD in ieder geval wat gerust stellen. Voor de rest, zoals gezegd, een mooi plan. Aanhakend op wat de heer Blonk al heeft gezegd, viel hem ook de opmerking op, dat de termijnen niet gehaald zouden gaan worden. Hij gaat ervan uit dat deze opmerking van het college als een voorzichtige waarschuwing is bedoeld en dat niet op voorhand vast staat dat de aanlevertijden al niet gehaald gaan worden. Over de betrokkenheid van de partijen. Hij deelt de visie van de heer Van Harn. In het begin lijkt het veel intern gericht. Daar zal een goede reden voor zijn. In de planning in het plan van aanpak ziet hij dat de ketenpartners pas in de loop van het jaar betrokken worden. Loopt de gemeente daar nu niet een risico mee, dat als er al een koers uitgezet wordt in het project, dat als ketenpartners worden betrokken, en de gemeente is onderdeel van een bestuurlijke omgeving, dat de gemeente daar straks de mist mee in gaat en toch een andere kant op zou moeten lopen. Hij is benieuwd hoe de wethouder hier tegenaan kijkt. Daar wil hij het bij laten. Dank u wel.

De heer Muis kan gelijk alle goede ideeën benadrukken, omdat hij aan het eind komt, of over slaan. L3B, eens dat bewoners goed betrokken moeten worden. Begrijpelijke taal, echt concreet vertaald in een folder, dat gaat veel verder, want ook folders moeten begrijpelijk zijn, maar eens met die strekking. L3B en andere partijen haalden de aanlevertijden aan. Hij leest het toch als: ook al is het een project van 2 jaar, we zien nu al dat we dat niet gaan halen. Dat zou absoluut niet zo moeten zijn en daar moet men een andere modus voor zien te vinden. Daar komt hij zo op terug. Het doel wat voor D66 heel belangrijk is, een stuk inhoud, dat beleid in samenhang is, dus meer integraal ontwikkelen, besluitvorming moet verbeteren. Dat is voor D66 daarin de kern. Die geleerde lessen, de heer Van Harn gaf het aan, uit de omgevingsvisie Bleiswijk. Dit wordt geïncorporeerd, maar er moet natuurlijk ook aandacht zijn en blijven voor bewoners die daar betrokken zijn geweest. D66 wil weten wat die geleerde lessen zijn om te kunnen beoordelen wat er nu aangepakt wordt en of dat de juiste tools zijn. Dan het ambitieniveau, daar is ook iets over gezegd. Eens met de ambtelijke voorkeur voor alternatief 2. Alternatief 1 was echt de minimale budget instapvariant, eigenlijk niet haalbaar. Bij de derde dacht hij: als dit nog allemaal intern moet landen en bedacht moet worden, dan gaat het ook te ver. Dus die ambtelijke voorkeur, alternatief 2, waarbij een relatie gelegd wordt met het sociaal domein en de thema's gezondheid, veiligheid en duurzaamheid, dat lijkt D66 prima. Dat lijkt op zich al best ambitieus. Door het CDA en de VVD werd gezegd dat er veel focus is op die interne planning, gewenste cultuur, verandering, samenwerking in de organisatie, dat is allemaal heel erg hard nodig. Hij snapt dat daar eerst de aandacht moet liggen, voordat men met externe partijen in contact wil treden. De vraag is dan of dat niet te laat is. De CU gaf aan over de governance. Hij dacht dat vooral bedoeld werd in de werking straks, maar het zit volgens hem ook in de aanpak. De aanpak ziet er nog redelijk uit zoals het altijd gedaan wordt. Het college praat met allerlei partijen, organiseert van alles en dan komt het een keertje in de commissie, in een beeldvorming, in de raad. Dat zou echt anders moeten. Dat is ook het advies van D66, omdat anders in te gaan richten. Die dingen komen namelijk samen. Voor het opzetten van een effectieve, gerichte

participatie is het nodig dat gekeken wordt hoe de beeldvorming van de raad samenkomt met het tijdig informeren van de raad over die denktank, ketenpartnerbijeenkomsten, acties onder de bevolking, dialoogavonden. Is het niet een idee om dat veel meer gezamenlijk, gelijktijdig te doen, waarmee tijd gewonnen wordt en geen discussie over gedaan worden in de beeldvorming met de raad. Dat is eigenlijk een vraag aan het college. Kan er op die manier over gesproken worden en uitgewerkt worden, dat niet dingen dubbel gedaan worden. De raad wil namelijk ook weten wat uit al die sessies komt en wat mensen vinden van de visie en straks van het omgevingsplan. D66 wil absoluut niet dat die beeldvorming voor de raad wordt versmald tot een werksessie met ambtenaren over een aantal beleidsstukken. D66 wil onderdeel uitmaken van die participatie. Dus dat is het pleidooi en dat was het. Dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove dacht even dat een aantal commissieleden het idee had dat dit de eerste keer is dat het op de agenda staat, maar dat is natuurlijk geenszins het geval. Dus als gezegd wordt: het lijkt wel een doorstart, dan is de wethouder het daar wel mee eens, dat het in elk geval wel een beetje zo lijkt en het misschien ook wel een beetje zo is. Tijdens de vorige periode zat het onderwerp bij de heer Jeroen Heuvelink, maar die kwam niet meer terug. Zelf heeft ze het onderwerp overgenomen. Nu de commissie begint te lachen, wil ze het even corrigeren. Er was geen discussie of het onderwerp zou blijven bij de wethouder die het in de vorige periode had, want die was er niet meer, dus het ging naar een andere wethouder. De coalitie heeft erbij gezegd dat op 1 januari 2021, als de wet zijn intrede doet, de visie er in ieder geval moet liggen. Die hoeft er niet perse te liggen per 1 januari 2021, maar dat wil de coalitie wel graag. Die opdracht heeft de wethouder dus mee gekregen. Ook is in de coalitie gezegd, dat het voor het nieuwe college een wethouder daar de verantwoordelijkheid heeft als is het een programma. Het gaat overal dwars doorheen. Met de organisatieontwikkeling, waar de raad ook meerdere keren over geïnformeerd is, is de discussie geweest hoe zo'n immens grote verandering goed geborgd wordt in de organisatie. Dat het landt daar waar het moet landen, dat het integraal benaderd kan worden. Dan is het wel heel goed, dat iemand de verantwoordelijkheid draagt, die ook in die organisatie van wanten weet, maar ook iets kan bewerkstelligen. Geconcludeerd is dat het gewoon bij een directeur in de lijn ondergebracht moet worden. Dat vraagt inderdaad wel wat, maar het wordt wel als een programma behandeld, dat het wel iets is met een kop en een staart. Het is begonnen, dus die kop heeft men gehad. En die staart voor de visie ligt bij 1 januari 2021. Toen ze zelf kennis maakte met de werkgroep, die is samengesteld uit medewerkers van verschillende afdelingen, omdat het integraal moet, kreeg ze de indruk dat er een standaard medewerker is, die bij ziekte of bij een drukke agenda ook wel eens wordt vervangen. Toen heeft de wethouder gezegd, dat ze dat niet wil, want dat kan niet bij zo'n onderwerp. Dus ja, er is ook wel even kritisch gekeken dat 2021 best wel dichtbij is. Ze wil het ambitieus, omdat de andere beleidsvelden erbij betrokken worden. Dan moet het ook gedaan worden met een groep die ervoor gaat. Dus die groep is opnieuw gestart. Het heeft niet stil gelegen, want het proces liep wel door, maar iets minder intensief dan in de periode ervoor. Nu gaat het weer full speed verder. Dat is omdat ze op 1 januari 2021 in elk geval die visie wil hebben. Er zijn ook alweer activiteiten gepland, waarbij inwoners ontmoet gaan worden. Ze staan weer op de braderieën, op de veiligheidsdag a.s. zaterdag, want er is van Bleiswijk geleerd. Bleiswijk was een pilot voor de visie, zoals er in lint zuid een pilot was voor het plan. De visie-pilot in Bleiswijk heeft leerpunten opgeleverd. En niet van: het was niks, we beginnen opnieuw. Nee, bij Bleiswijk is geleerd dat ze op braderieën, markten, feesten bij ondernemers aanwezig moeten zijn en dat dat ook gewaardeerd wordt, want mensen komen daar graag vertellen wat ze goed en bijzonder en waarderen in, in dat geval, Bleiswijk. Maar dat wordt dus nu gevraagd voor heel Lansingerland. Dus die momenten staan alweer gepland, om met mensen van de gemeente naar buiten te gaan om dingen op te halen. Maar er staan ook momenten gepland, zoals een hackathon met de jeugd. Ook daar wordt duurzaamheid en de omgevingswet aan de orde gesteld. Wat dat betreft gaat het full speed verder. Als de raad graag op die momenten betrokken wil worden, liever dan in een aparte sessie, dan lijkt dat een punt wat de wethouder met mevrouw Bouman gaat bespreken, want zij was het maatje vanuit de raad. Dat is ze, wat de wethouder betreft, nog steeds en wat haar betreft ook, want ze heeft meegelezen met het plan wat er nu ligt. Aanstaande donderdag heeft de wethouder een afspraak met mevrouw Bouman om te kijken hoe het nu verder in het vat gegoten gaat worden. Dus die vraag kan ze bespreken met haar en dat gaat ze ook zeker doen. Dit in grote lijnen, dan de vragen. Het betrekken van de inwoners wordt dus gedaan op de manier zoals het in Bleiswijk is gedaan. Er komt in elk geval ook een pagina, die gelinkt is aan de website van de gemeente. Vanaf de website van de gemeente kan doorgeklikt worden naar een pagina over de omgevingsvisie. Of er dan ook nog een jip-en-janneke-folder moet komen, dat vraagt ze zich af, maar er zit ook iemand van communicatie in het team, dus de wethouder legt die vraag daar neer. Is het wijs om nog met flyers te gaan werken, want de meningen daarover zijn altijd heel verschillend. Of er meer digitaal met een website of app gewerkt moet worden of met een flyer. Het is belangrijker dat de gemeente daar is waar iets opgehaald kan worden, bij een groep mensen die niet standaard aan de gemeente verbonden is, zodat er een mooie doorsnee is van de samenleving. Gaat het alleen over de fysieke leefomgeving? De wethouder zei al dat er een werkgroep is vanuit de organisatie vanuit verschillende afdelingen en dat is omdat het sociaal domein en gezondheid er vanaf het begin erbij horen. Vandaar die keuze voor het

ambitieniveau 2. Die domeinen horen erbij, dus dat blijven ze ook doen. Over de inhaalslag en het tempo heeft ze het al gehad. De heer Blonk zegt dat zijn fractie het eens is met de keuze voor alternatief 2, maar daar staat tussen haakjes 'fysiek', terwijl de wethouder aangeeft dat het meer is. Hij gaf in zijn termijn aan, dat het meer moet zijn. Wethouder Van Tatenhove wil die verbinding. Sommigen noemen dat een zwaluwstaartje, men komt elkaar tegen en daarom wordt dat wel mee genomen, maar het ambitieniveau bij 3, dat de omgevingsvisie alles overvleugelt, dat vinden ze te ver gaan. De verbinding en aansluiting worden gezocht met die andere domeinen. Vandaar dat die mensen ook in de werkgroep zitten. Dan de vraag van de heer Blonk of de commissie een struikelblok is. Nee, natuurlijk niet. Wat de wethouder betreft, wordt niet alleen de commissie mee genomen, maar ook de leden van de andere commissies, zoals samenleving, omdat daar die andere aspecten aan de orde komen. Zoveel mogelijk wordt de hele raad betrokken. Maar als het over de planning gaat, dan is dat soms echt wel een dingetje. Dat is vooral een dingetje als er vakanties in de buurt zijn, want dan is de aanlevertermijn best wel lang. Als er dan acties zijn gepland, waar men de raad over wil informeren, dan is dat na de aanleverdata. Maar het is niet zo dat het ze niets uit maakt en nergens rekening mee houden, dat het verstuurd wordt en dat men wel ziet wanneer het geagendeerd wordt. Waar het kan, wordt er rekening gehouden met de aanlevertijden, maar als ze de raad nog willen informeren wat net na de aanlevertijd is gebeurd, dan hoopt de wethouder wel dat dat mag van de raad. De heer Blonk denkt dat het terecht is, wat de wethouder zegt, maar hij wil voorkomen dat als het op de agenda staat voor dinsdag, woensdag of donderdag, dat de raad de informatie pas op maandagochtend krijgt. Daar is hij faliekant op tegen. Als dat zo is, dan vindt de wethouder hem op haar pad, dat hij dat niet wil. Hij wil dat eerder. Wethouder Van Tatenhove is het daarmee eens. Ze wil dan in elk geval de belofte doen, dat het dan uiterlijk een weekend ervoor is, zodat de raad in elk geval in het weekend nog tijd heeft. De raad heeft 2 weekenden om stukken te lezen en dat is bekend en daar wordt altijd rekening mee gehouden, maar soms wordt dat verlengd als het vakantie is. Ze kan het zich voorstellen dat het dan uit de pas loopt. Maar in principe moeten zij zich gewoon aan het schema houden, wat de griffie heeft gegeven. Daar is de wethouder ook van. De CU vraagt naar het meer strategische en governance aspect. Daarover gaat men ook nog in gesprek in de loop van de tijd, want het heeft vooral te maken met de pilot rond het plan. Niet alleen, maar wel om het ervaren als raad hoe dat werkt. Dus in de loop van het proces komt het daar nog op. Dan het cyclische verhaal, dat kwam bij WIJ vandaan. Dat zit er inderdaad nu nog niet in, omdat dit echt gaat over: hoe komen we tot een omgevingsvisie voor Lansingerland? Het cyclische verhaal hoort vooral bij de hele omgevingswetaankpak, dan heeft die visie daarin wel een plek. Dus dat komt ook nog terug en dat wordt zeker met elkaar besproken met de raad en met het college. Dan de vraag over het project van Bleiswijk. Dat heeft input gegeven om het nu Lansingerland breed te trekken. Daarmee wordt ook een punt gezet achter deze pilot tot nu toe, maar het is wel goed om de inwoners van Bleiswijk te informeren over wat er opgehaald is. Die brief komt ook naar de raad. Vervolgens kunnen de inwoners van Bleiswijk gewoon betrokken worden als inwoners van Lansingerland bij de verdere opschaling van het hele project naar Lansingerland breed. De heer Van Harn vroeg dan ook, wanneer de raad die informatie kan verwachten. Wethouder Van Tatenhove verwacht dat dat rond de zomervakantie is. Dan de contacten met de ketenpartners, ja, het is goed dat daar aandacht voor gevraagd wordt, want dat is heel belangrijk. Ook dat is niet stil gezet. Waar men mee liep in de omgeving in pilots blijft dat doorgang vinden. De GGD liep bijvoorbeeld mee in de pilot. De gemeente is inderdaad niet als een geïsoleerde gemeente bezig met een omgevingsvisie, maar er moeten veel afspraken gemaakt worden met de bureaus van anderen. De heer Blonk had nog gevraagd hoe het staat met de digitale ontwikkeling van de omgevingswet. Zijn ze daar mee bezig? Hoe loopt dat? Wethouder Van Tatenhove zegt dat ze ook hier mee bezig zijn. Vanaf de start in 2017/18 zat dat al in de werkgroep, dus dat loopt parallel. De heer Van As had nog een suggestie gedaan voor het rapporteren over de voortgang en risico's in een voortgangsrapportage. Wethouder Van Tatenhove heeft het daar toevallig vanmiddag over gehad met de projectleider. Dit zou ook hun voorstel zijn. Ze weet niet of dat met een frequentie van elke maand zou moeten, want ze denkt dat dat teveel is, want er moet ook echt wel iets te melden zijn. Ze dachten aan één keer per 3 maanden, maar het is wel het idee om dat te doen. Ééntje die naar de raad kan, maar die ook op de website kan: waar staan we, waar zijn we mee bezig, wat hebben we gedaan, wat levert het op, wie zijn er al betrokken. Ook op die manier kunnen inwoners die daar interesse voor hebben geïnformeerd worden. Dat is een goede tip.

Tweede termijn

De heer De Groot wil toch nog even terugkomen op een concrete suggestie. Het gaat nog wel even duren voordat de gemeente klaar is en tegelijkertijd is het heel snel. Hij zou het heel raar vinden als men nu bezig is met een heel traject met het betrekken van iedereen en alles en met prachtige vergezichten hoe het allemaal moet worden en dat er ondertussen bestemmingsplannen gemaakt blijven worden, die heel staccato zijn, die gepubliceerd worden in de Heraut en waar iedereen een zienswijze op mag indienen en waar de raad iets van mag vinden. En dat het vanaf een bepaald moment blijkbaar in participatie met iedereen zou moeten. Dat zou toch heel raar zijn. Hij begrijpt niet, dat bij de bestemmingsplannen die

nu gemaakt worden al niet de werkwijze geïntroduceerd wordt van het veel meer betrekken van de bewoners. Dat is de concrete vraag. Kan dat niet gewoon onderdeel zijn van het plan? Hij snapt best dat het plan, wat nu bijna klaar is, een beetje te laat is, maar er komen vast nog wel bestemmingsplannen aan, waar dat gewoon de werkwijze kan zijn, zodat er vast geoefend kan worden en de inwoners ook alvast betrokken worden.

De heer Blonk wil toch nog even terugkomen op het voorstel van de CU over de governance. Dat spreekt L3B heel erg aan. Ook het onderdeel wat de heer Muis aangaf over raad onderdeel van die participatie, dat kan wel behoorlijk gecombineerd worden. Betrekken met inwoners, raad, college, griffie en dat soort zaken, zo'n werkgroep, moet zeker bekeken worden of dat gedaan kan worden. Dan denkt hij ook dat daar mensen uit Ruimte en Samenleving in moeten zitten. In die zin denkt hij dat het belangrijk is. Alternatief 2 akkoord, vanuit L3B. Hij hoort graag nog van het college of die flyer wel of niet door gaat, want de wethouder gaat dat bespreken. Hij hoort dan graag hoe dat gaat. Tot slot: L3B wenst in ieder geval het college en de ambtelijke organisatie heel veel sterkte, want het is een behoorlijke klus. Dank u wel.

De heer Van As bedankt de wethouder voor de antwoorden. Helder. Nog over de voortgangsrapportage. Wat de VVD betreft zou het fijn zijn om iedere maand iets te horen. Als er niets te melden is, is het ook fijn om te horen, want dan gaat kennelijk alles goed. Dank u wel.

De heer Dieleman heeft 2 opmerkingen over de betrokkenheid van de raad. Het lijkt hem niet nodig om elke maand een voortgangsrapportage te doen. Het kost gewoon een hoop werk, ook als opgeschreven wordt dat er niet gebeurt. Hij heeft liever dat ze dan gewoon bezig zijn met hun werk van het voorbereiden van de omgevingswet. Bij dit soort grote ontwikkelingen is er in het verleden wel eens gewerkt met klankbordgroepen. Dat werkt heel lekker, omdat dan buiten de gepolitiseerde setting van een commissievergadering met elkaar nagedacht kan worden. Wellicht is dat een suggestie om mee te nemen voor griffie en college in de verdere voorbereiding van dit raadsbrede onderwerp.

De heer Muis houdt het heel kort, want de heer Blonk heeft het mooi samengevat. Verschillende punten. Inderdaad, laat een werkgroep of een vertegenwoordiging vanuit verschillende commissies mee nadenken over hoe die participatie zo georganiseerd kan worden, dat werk met werk gemaakt wordt. En dat de raad inderdaad niet geïnformeerd wordt over de participatie, maar dat de raad onderdeel is van de participatie. Dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove krijgt net door, dat die pagina op de website al geopend is. [Lansingerland.nl/omgevingsvisie](https://lansingerland.nl/omgevingsvisie). Dat is nu nog een start, maar die wordt actueel gehouden. Kan gestart worden met een andere werkwijze rond bestemmingsplannen? Daar was de pilot lint zuid voor bedoeld, om dat te gaan ervaren, of dat al gedaan zou kunnen worden. De ervaringen bij die pilot lint zuid brachten in elk geval aan de orde dat er eigenlijk een omgevingsvisie nodig is om daar goed vorm en inhoud aan te kunnen geven. Dus of het nu al kan voor een bestemmingsplan, dat vraagt de wethouder zich af, omdat ze daar bij die pilot echt tegenaan liepen. De wethouder kan het nog eens mee nemen in de organisatie of er een bestemmingsplan is, waarbij het geprobeerd kan worden, los van lint zuid, de komende periode. Dus die gaat ze mee nemen. Dat was echt de reden, dat er echt gewerkt moet worden aan die visie, anders kan men niet zo goed verder als het blijkbaar botst. De voortgangsrapportage gaat de wethouder bespreken in de werkgroep en met Nelleke Bouman m.b.t. de frequentie. Vanmiddag werd één keer per 3 maanden gezegd. Ze hoort de VVD elke maand zeggen, de CU zegt niet elke maand als er niets bijzonders te melden is. Ze komt met een voorstel wat de werkgroep wijs vindt. Het instellen van een klankbordgroep of een werkgroep om met verschillende specifieke aspecten, waarvan governance er één is, aan de slag te gaan en daarover te gaan nadenken, dat is iets wat de wethouder wel aanspreekt, want daar zijn goede ervaringen mee opgedaan met mensen van de commissie samenleving rond de decentralisaties. Dus dat lijkt de wethouder een werkvorm, waar de commissie haar aan de zijde vindt. Maar ze weet dat een aantal fracties er huiverig voor was, dus ze hoopt dat dat geen belemmering is voor die fracties. Dus ook daar gaat de wethouder met mevrouw Bouman en de werkgroep over nadenken. Daar komt ze dus op terug.

6. Stukken ter advisering aan de raad

Er zijn geen stukken ter advisering aan de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

Deze stukken zijn wat laat naar de raad gekomen. Dat is niet de schuld van de wethouder, maar vanwege vakantieperiodes zijn ze bij de griffie blijven liggen, waarvoor excuses. De voorzitter constateert, dat de commissie geen vragen heeft m.b.t. de HSL en de A16.

Wethouder Fortuyn heeft een kleine mededeling. Aanstaaende donderdag wordt de app 'buiten op orde' geïntroduceerd. Dat is de app die het licht gaat zien i.p.v. 'buiten beter'. Er kunnen meldingen gedaan worden over wat men ontdekt op straat, over lantaarnpalen en andere zaken. Het is in eigen beheer ontwikkeld, met een open source, met de nieuwe website, gekoppeld aan de website. Het is zowel voor Android als iPhone en Samsung. Het is goed bereikbaar. De publiciteit wordt opgezocht. De gemeente kan erg trots zijn op deze app. Dat wilde de wethouder mee delen, voordat men het uit de krant haalt. Hij wilde de commissie deelgenoot maken, want hij is er hartstikke trots op.

7b. Actualiteiten uit de commissie

De heer Dieleman heeft een korte vraag. Komende week vindt de beeldvorming over de duurzaamheidsvisie plaats. Ooit is de duurzaamheidsvisie van de agenda gehaald en naar voren geschoven, want er zou eerst een beeldvorming gedaan worden. Hij weet niet precies waar de vraag thuis hoort, bij het college of bij de agendacommissie, maar hij hoopt dat na die beeldvorming ook zo spoedig mogelijk de duurzaamheidsvisie weer behandeld kan worden. Nu is wethouder Abee niet aanwezig, maar drie andere wethouders wel. Hij neemt aan, dat zij dit signaal morgen kunnen doorgeven aan wethouder Abee en dat de griffie of de voorzitter het meeneemt richting agendacommissie. Er zou hem veel aan gelegen zijn om dat in ieder geval voor het zomerreces nog te behandelen en zo mogelijk vast te stellen.

7c. Verbonden partijen

De heer Blonk meldt dat het verslag van de commissie vervoersautoriteit van de MRDH er nog niet is. Die bijeenkomst is op 10 april geweest, maar dat verslag is er nog niet. Morgen pas. Hij zal het morgen doorsturen naar de griffie, dan kan het bij de volgende commissie aan de agenda gehangen worden, maar misschien kan het verslag ook naar de commissie gemaild worden.

8. Rondvraag en sluiting

De twee rondvragen van de heer Blonk zijn al bij het college bekend. Hij stelt voor dat de vragen morgen rond gestuurd worden naar de commissie ruimte en dat het college morgen ook de antwoorden naar de commissie toestuurt. Dan hoeft hij ze nu niet te stellen. Dan stopt hij nu, want anders duurt het nog te lang. Wethouder Fortuyn is hiermee akkoord. Het wordt morgen aangeleverd.

De heer Van As voelt enige druk, maar het lijkt hem goed als het college kan instemmen om dezelfde werkwijze ook voor hem te doen.

De voorzitter dankt sluit de vergadering om 23.55 uur. Aanwezigen kunnen nog net voor 8 mei thuis zijn. Dank u wel.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.